

Ängelholms kommun

Miljökonsekvensbeskrivning

Detaljplan för del av Ängelholm 3:141

Uppdragsnr: 1088460 Version: 1 Datum: 2024-11-26

Uppdragsgivare: Ängelholms kommun
Uppdragsgivarens kontaktperson: Amelie Hillåker, planarkitekt
Edvin Hansson, planarkitekt
Konsult: Norconsult Sverige AB, Hjälmaregatan 3 Malmö
Uppdragsledare: Göran Sevelin
Kulturmiljöspecialist: Felix Johansson
Granskare: David Reuterskiöld & Mikael Hammerman

1	2024-11-26	Färdig handling	Göran Sevelin		
0.3	2024-05-23	Slutjustering	Göran Sevelin & Felix Johansson	Amelie Hillåker, Edvin Hansson & Hälsostaden AB	Amelie Hillåker & Edvin Hansson
0.2	2024-04-24	För kommunens granskning	Göran Sevelin & Felix Johansson	David Reuterskiöld & Mikael Hammerman	Göran Sevelin
0.1	2024-04-24	Upprättande för interngranskning	Göran Sevelin & Felix Johansson	Göran Sevelin	Göran Sevelin
Version	Datum	Beskrivning	Upprättat	Granskat	Godkänt

Detta dokument är framtaget av Norconsult AB som del av det uppdrag dokumentet gäller. Upphovsrätten tillhör Norconsult. Beställaren har, om inte annat avtalats, endast rätt att använda och kopiera redovisat uppdragsresultat för uppdragets avsedda ändamål.

► Sammanfattning

Detta dokument utgör en miljökonsekvensbeskrivning till detaljplan för del av Ängelholm 3:141. Detaljplanen syftar till att möjliggöra en utveckling av Ängelholms sjukhusområde för att bättre anpassa detta för modern teknikintensiv vård. Kulturmiljö har bedömts vara den enda miljöaspekt som riskerar betydande miljöpåverkan varför kulturmiljö utgör fokus för denna MKB.

Planområdet ingår i ett område utpekad som särskilt värdefull kulturmiljö respektive kulturmiljöstråk, inom ramarna för Skånes kulturmiljöprogram, där staden Ängelholm utgör den särskilt värdefulla kulturmiljön.

Sjukhusområdet som helhet speglar sjukhusets utvecklingsförlopp och successiva expansion från 1870 till idag där byggnader uppförts, utökats med om- och tillbyggnader eller rivits efter verksamhetens rådande behov. Den löpande expansionen har i sin helhet resulterat i en blandning av byggnader från olika tider med olika arkitektoniska uttryck och volymer där en brokighet skapats.

Planområdet omfattar stora delar av Ängelholms sjukhus och innehåller således merparten av dess utvecklingshistoria från 1870 till idag. Den äldsta bebyggelsen är uppförd utmed eller i nära anslutning till Södra vägen, vilket har skapat en sammanhängande fasadsträcka med fyra sammanbyggda huskroppar från 1870-1950-talen och en karaktärsfull inramning till Ängelholms södra infart. Här återfinns exempelvis den ursprungliga lasaretsbyggnaden. Totalt innehåller planområdet två särskilt värdefulla byggnader samt sex byggnader som besitter värden, vilka samtliga utgör ett särskilt värdefullt bebyggelseområde.

Ett genomförande av planförslaget medför att båda kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader inom planområdet rivs, likväl som samtliga byggnader inom det särskilt värdefulla bebyggelseområdet, däribland den ursprungliga lasaretsbyggnaden. Det innebär att vitala årsringar i sjukhusanläggningens historia, från uppförandet 1870 till 1960-talet, minskar betydligt eller helt försvinner.

Planförslaget innebär att den sammanhängande fasadsträcka med varierande uttryck och tydliga årsringar som idag utmärker Södra vägen, kan ersättas dels med större volymer i söder och dels med parkering- och angöringsplatser i norr, enligt utbyggnadsscenarioer i gestaltungsprogrammet.

Nya byggnader i generellt större volymer och högre tillåten nockhöjd, liksom anläggandet av parkering- och angöringsplatser där det idag står befintliga byggnader, kommer att ge området en ny bebyggelsesiluett. Byggnad 04, med sjukhusets ursprungliga representativa framsida mot Rönne å, försvinner vilket påverkar den historiska stadsbilden från norr.

Då åtgärden medför att kulturmiljövärden går förlorade och att den historiska läsbarheten försvåras kraftigt eller upphör helt, bedöms effekterna för den sammanhållna kulturmiljön bli stora negativa. Då det särskilt värdefulla bebyggelseområdet i sin helhet bedöms ha höga värden gör de stora negativa effekterna att konsekvenserna för kulturmiljön bedöms som mycket stora negativa.

► Innehåll

1	Inledning	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Kort beskrivning av platsen	5
1.3	Genomförande	6
1.4	Bedömningsmetodik	7
2	Behovsbedömning och strategisk miljöbedömning	10
3	Avgränsningar	11
3.1	Nivåavgränsning	11
3.2	Geografisk avgränsning	11
3.3	Avgränsning av miljöaspekter	12
4	Nollalternativ – beskrivning och konsekvenser	17
4.1	Alternativbeskrivning	17
4.2	Konsekvenser	17
5	Översiktlig beskrivning av planerad utbyggnad	18
6	Alternativstudie	20
6.1	Lokaliseringsutredning	20
6.2	Utformning inom planområdet	20
7	Kulturmiljö	28
7.1	Nuvarande förhållanden	28
7.2	Konsekvenser	32
7.3	Hänsynsrekommendationer	35
7.4	Kumulativa effekter	35
8	Miljö kvalitetsmål	37
9	Samlad bedömning	39
10	Källförteckning	40

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Ängelholms kommun tar fram en ny detaljplan för Ängelholm 3:141, sjukhusområdet. Planen bedöms kunna innebära betydande miljöpåverkan vilket ställer krav på en miljöbedömning och upprättandet av en miljökonsekvensbeskrivning. Detta dokument utgör denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som utreder vilka miljökonsekvenser förslaget till detaljplan innebär.

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utveckling av Ängelholms sjukhusområde för att bättre anpassa detta för modern teknikintensiv vård. Målsättningen är att planera för en långsiktig utbyggnad som tar höjd för den medicinska utvecklingens höga krav på moderna vårdbyggnader.

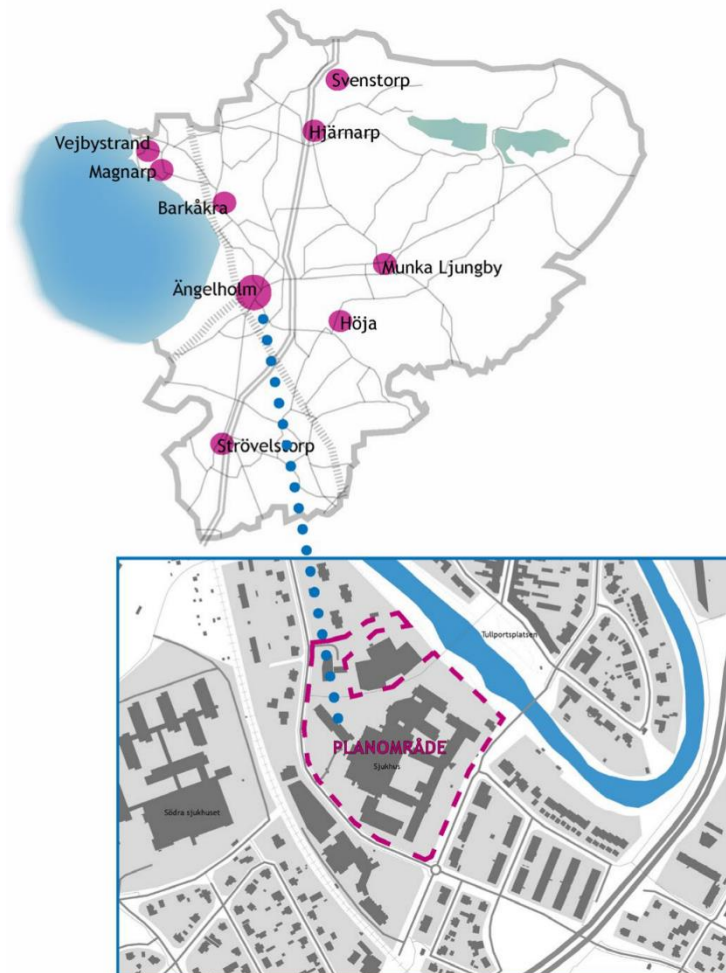
Planområdet är beläget intill Rönne å i centrala Ängelholm (se figur 1), cirka 800 meter söder om Ängelholm Centralstation. Planområdet omfattar del av fastigheten Ängelholm 3:141 och avgränsas av Landshövdingevägen i söder, Lasarettet 2 i norr samt Södra vägen och den egna fastigheten Ängelholm 3:141 i öst. Planområdets areal är 4,3 hektar.

Fastigheten Ängelholm 3:141 ägs av Hälsostaden Ängelholm AB och inom fastigheten bedrivs idag sjukhusverksamhet.

1.2 Kort beskrivning av platsen

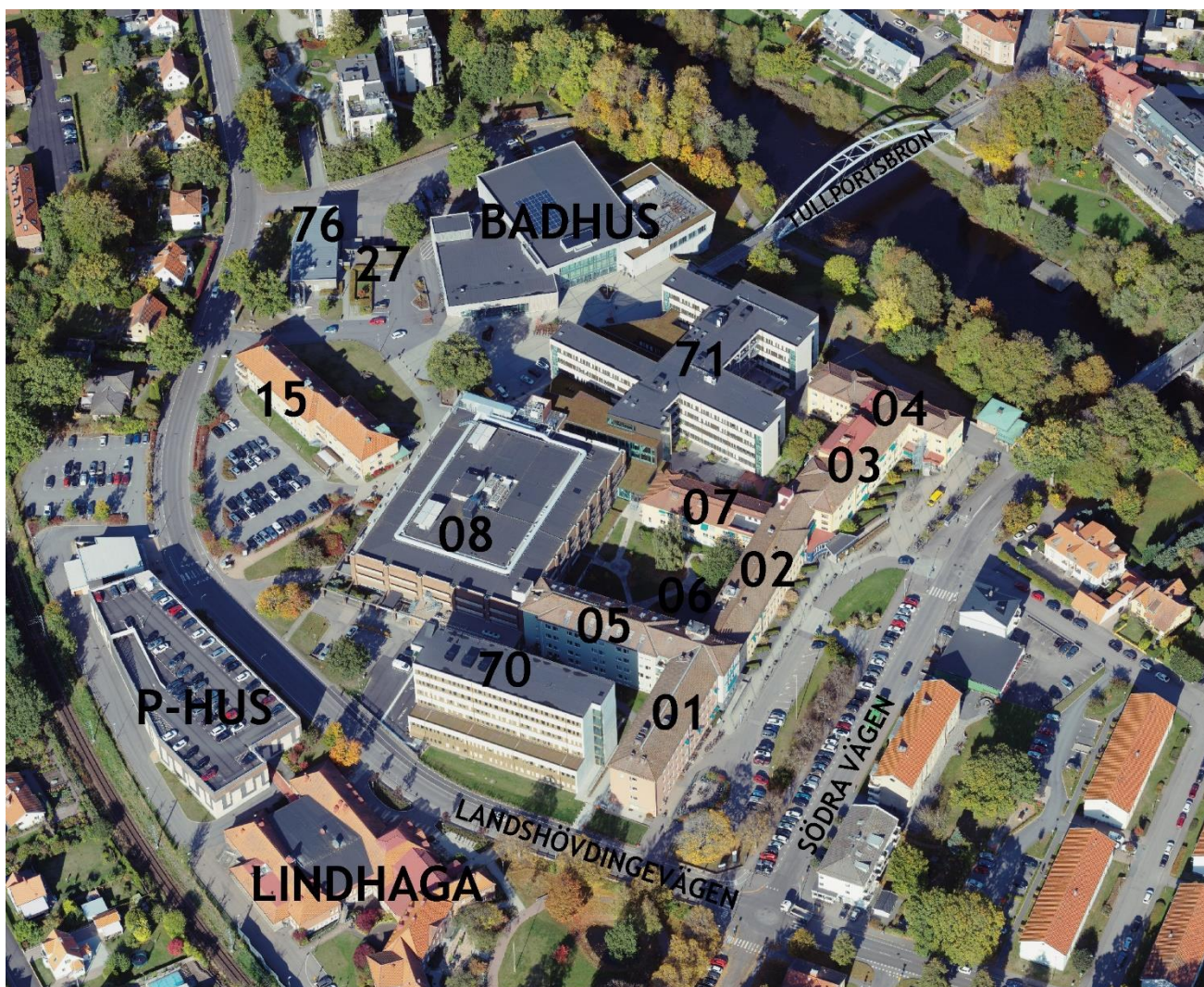
Planområdet omfattar fastigheten Ängelholm 3:141. Idag utgörs planområdet av främst av sjukhusbebyggelse i 3-6 våningar (se flygfoto i Figur 2). Området har utvecklats och byggts ut över tid med den äldsta bebyggelsen från 1870-tal och betydande utbyggnad i mitten av 1900-talet med tillskott av byggnader under hela denna tid inklusive på 2000-talet. Detta har resulterat i ett varierat uttryck i stadsbilden avseende färg, material och utformning av byggnader. Ängelholms sjukhus är ett centrallasarett som innehåller de flesta vårdiscipliner och närsjukhus till nordvästskåne med närsjukvård, rehabilitering och specialiserad vård.

Planområdet gränsar till Rönne å i norr med ett promenadstråk, bostäder i öst och nordväst samt i sydväst av Lindhaga med tillhörande parkytasöder om Landshövdingevägen. Söder om Landshövdingevägen ligger ett parkeringsgaragen och sjukhusets 'Matservice' som båda servar sjukhusets verksamhet. Sydväst om dessa ligger järnvägen 'Söderåsbanan' och på andra sidan om denna finns dels ett bostadsområde med småhus och dels 'Södra sjukhuset'.

Figur 1 översiktsskarta över planområdets lokalisering i Ängelholm.

Området är detaljpanelagt sedan tidigare i detaljplan DP 1087 som medger hälso- och sjukvård i 3-6 våningar. Genomförandetiden har gått ut och byggrätten är fullt utnyttjad. Angränsande till planområdet i norr finns en detaljplan (DP 1123) för hotell och konferens avsedd som hotell som vann laga kraft 2021 och har fem års genomförandetid.

Figur 2 byggnadsnummer på bebyggelsen inom sjukhusområdet.

1.3 Genomförande

Aktuell MKB har upprättats av Norconsult Sverige AB. Projektorganisationen består av personer som både har goda kunskaper gällande MKB:er och den kommunala planprocessen samtidigt som de har god sakkunskap inom sina respektive fackområden. Personer med expertis inom kulturmiljö har medverkat.

En kulturmiljöutredning med titeln 'Ängelholms sjukhusområde, kulturmiljöutredning' (Tyréns, 2023) har genomförts som underlag till framtagandet av planhandlingen och denna miljökonsekvensbeskrivning. Miljökonsekvensbeskrivningen tar sin utgångspunkt i den plankarta och planbeskrivning som utgjort del av samrådet men har även tagit del av arbetsmaterial avseende förändringar i framtagandet av

granskningshandling. I övrigt bygger MKB på öppna underlag och informationskällor med framförallt geodata såsom:

- Länsstyrelsens planeringsunderlag,
- Skogsstyrelsens underlag om bl.a. nyckelbiotoper,
- Riksantikvarieämbetets databas Fornsök,
- kommunens översiktsplan samt annat relevant kommunalt underlag.

I rapporttexten refereras löpande till de underlag och informationskällor som använts och dessa listas även i källförteckningen i slutet av MKB:n.

1.4 Bedömningsmetodik

I denna MKB beskrivs effekter och konsekvenser för kulturmiljö i kapitel 7. Konsekvenserna kan vara såväl negativa som positiva och omfattar både tillfälliga och bestående konsekvenser som kan uppstå på kort, medellång eller lång sikt.

De effekter och konsekvenser som bedöms bli följden av planförslaget jämförs genomgående med ett så kallat nollalternativ som motsvarar den förmodade utvecklingen i området om detaljplanen inte genomförs. En beskrivning av nollalternativet ges i kapitel 4.

Miljö kvalitetsmålen beskrivs i ett eget kapitel (kapitel 8), medan planförslagets eventuella påverkan på möjligheterna att nå gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) istället beskrivs under respektive berörd miljö aspekt (avsnitt 3.3.4 och 3.3.5).

Nedan beskrivs bedömningsmetodiken för kulturmiljö med utgångspunkt i beskrivning av värden, effekter och konsekvens.

1.4.1

Kulturmiljö och kulturhistoriskt värde

Med kulturmiljö menas av människan påverkade spår i landskapet från historiska skeenden och processer som lett fram till dagens landskap. Människors förutsättningar, verksamheter, estetiska ideal och livsmönster under olika tider kan följas i bebyggelsekultur och landskapets fysiska strukturer, samband och rörelsemönster. Det kan gälla allt från enskilda objekt till större sammanhängande landskapsavsnitt eller bebyggelsemiljöer, och tidsmässigt spänna från förhistoriska lämningar till dagens bebyggelsemönster.

Med kulturhistoriskt värde menas *"de möjligheter materiella och immateriella företeelser kan ge vad gäller att inhämta och förmedla kunskaper om och förståelse av olika skeenden och sammanhang – samt därigenom människors livsvillkor i skilda tider, inklusive de förhållanden som råder idag"* (Riksantikvarieämbetet, 2015).

Det innebär att det kulturhistoriska värdet avgörs av hur väl en miljö, byggnad eller anläggning återspeglar ett kulturhistoriskt sammanhang på lokalt, regionalt eller nationellt plan –. Det kulturhistoriska värdet är beroende av de fysiska egenskaperna – karaktärsdrag, samband och rumsligheter, byggnader och bebyggelsedetaljer etc.– som uttrycker det kulturhistoriska värdet. Det kulturhistoriska värdet kan, men behöver inte, sammanfalla med andra typer av värden som omnämns i Plan- och bygglagen (PBL), t.ex. sociala och estetiska värden.

Det kulturhistoriska värdet bedöms enligt en tregradig skala, där objekt och miljöer delas in enligt följande.

Högt värde: Representativa kulturmiljöer och objekt som särskilt väl bidrar till möjligheten att läsa och uppleva de historiska skeenden som format dagens miljö. Kulturmiljön/byggnaden ingår i ett tydligt sammanhang och är, genom sina fysiska egenskaper och karaktärsdrag, kännetecknande eller har utgjort förebild för sin tids ideal och villkor och den kulturhistoriska utvecklingen lokalt, regionalt eller nationellt. Särskilt värdefulla miljöer

eller byggnader omfattar även objekt som är särskilt betydelsebärande för ett historiskt skeende eller en tidsperiod trots att sammanhanget idag är otydligt eller har brutits.

Här ingår lagskyddade objekt och miljöer som exempelvis; områden av riksintresse för kulturmiljövården (MB 3 kap 6 §), enskilda byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen (kulturminneslagen (KML) 3 kap. samt förordning om statliga byggnadsminnen), kyrkliga kulturminnen (KML 4 kap.), särskilt kulturhistoriskt värdefulla byggnader och bebyggelseområden (PBL 8 kap. 13 §) samt fornlämningar (KML 2 kap.).

Måttligt värde: Kulturmiljöer och objekt som bidrar till helhetsmiljön och till möjligheten att läsa och uppleva de historiska skeenden som format dagens miljö. Miljön/byggnaden återspeglar, genom sin karaktär och sina fysiska egenskaper, sin tids ideal och villkor och den kulturhistoriska utvecklingen lokalt, regionalt eller nationellt.

Lågt värde: Kulturmiljöer och objekt som är förändrade och svårläsbara, och som inte längre är ett tydligt uttryck för sin tids ideal och villkor. För dessa kulturmiljöer/ byggnader är graden av historisk läsbarhet låg, och det historiska sammanhanget är otydligt eller har brutits. Det kan finnas vissa spår eller karaktärsdrag som har betydelse för helhetsmiljön och den historiska läsbarheten.

Effekt med avseende på kulturmiljö

1.4.2 Olika typer av effektbegrepp kan användas för att beskriva en åtgärds påverkan på en kulturmiljö. Med effekt menas den förändring i miljön som påverkan medför, exempelvis uträdering av en kulturhistoriskt värdefull lämning eller byggnad, eller ett brutet samband i en kulturmiljö.

Effekter kan vara direkta, indirekta och kumulativa. Direkta effekter uppkommer som en omedelbar följd av t.ex. fysiskt intrång i, eller påverkan på, kulturmiljöer. Indirekta effekter uppkommer sekundärt till följd av en åtgärd. Kumulativa effekter är de samlade effekterna från flera aktiviteter. De kan uppstå när genomförda, pågående och/eller framtida åtgärder tillsammans kan leda till en större effekt för den berörda miljöaspekten.

Följande effektbegrepp används i effekt- och konsekvensbedömning:

Uträdering: Uträdering är en direkt effekt och innebär att en lämning, en bebyggelsemiljö eller annat uttryck tas bort som en direkt följd av åtgärden.

Förändrade samband: Samband kan omfatta både visuella och funktionella samband i en kulturmiljö. Ett samband kan försvagas av en åtgärd, men tidigare brutna samband såsom till exempel siktlinjer, vägar eller stigar, kan också återupprättas och därmed stärkas.

Förändrad karaktär: Kulturhistoriska karaktärsdrag kan försvagas om en åtgärd avviker från befintliga kommunikationsmönster, bebyggelsemönster, skala eller liknande. En ny åtgärd kan utgöra ett tydligt nytt inslag men kan samtidigt bygga vidare på den befintliga karaktären genom att hänsyn tas till strukturer, mönster, samband och skala etc. Förändrad karaktär kan vara både en direkt och en indirekt effekt.

Strukturuomvandling: Med strukturuomvandling menas att en bärande verksamhet i området byts ut mot en annan, t.ex. att ett landskap övergår från ruralt till urbant, att ett industriområde omvandlas till bostäder, kontor eller liknande. Strukturuomvandling är ofta en indirekt eller kumulativ effekt.

Förfall/god skötsel: Möjligheten att upprätthålla hävd eller skötsel (av ett landskap, byggnad, lämning) kan öka eller minska till följd av en åtgärd. Om skötsel aspekterna förändras tillräckligt mycket kan det leda till påverkan på karaktär och samband. Förfall/god skötsel är ofta en indirekt effekt.

1.4.2.1 Kriterier för bedömning av effekt

Stor (negativ) effekt: uppstår när en föreslagen åtgärd medför att kulturmiljövärden går förlorade och den historiska läsbarheten försvåras kraftigt eller upphör helt.

Måttlig (negativ) effekt: Uppstår när en föreslagen åtgärd medför att kulturmiljövärden fragmentiseras eller skadas. Värden går delvis förlorade så att helheten inte kan uppfattas och den historiska läsbarheten reduceras.

Liten (negativ) effekt: Uppstår när en föreslagen åtgärd medför att kulturmiljövärden som inte är betydelsebärande för kulturmiljöns helhet och/eller historiska samband/strukturer skadas eller tas bort. Den historiska läsbarheten kan även fortsättningsvis uppfattas.

Positiv effekt: Uppstår när föreslagen åtgärd medför att värdebärande karaktärsdrag förstärks och läsbarheten av landskapets utveckling förbättras. Positiva effekter kan likt de negativa effekterna graderas, men detta har i aktuell MKB inte bedömts vara relevant.

Konsekvensbedömning

- 1.4.3 arbetet med konsekvensbedömning vägs värdet på berörda områden samman med berörda effekter. Områdets bedömda värde och de effekter som antas ske på värdet vägs ihop i en matris, i vilken en antagen konsekvens kan utläsas.

Tabell 1 Bedömningsmatris för konsekvensbedömning

		Effekt			
		Stor negativ effekt	Måttlig negativ effekt	Liten effekt	Positiv effekt
Intressets värde	Högt värde	Mycket stor konsekvens	Stor konsekvens	Måttlig konsekvens	Positiv konsekvens
	Måttligt värde	Stor konsekvens	Måttlig konsekvens	Små konsekvenser	Positiv konsekvens
	Lågt värde	Måttlig konsekvens	Små konsekvenser	Små konsekvenser	Positiv konsekvens

2 Behovsbedömning och strategisk miljöbedömning

För att pröva om en strategisk miljöbedömning krävs vid upprättandet av en detaljplan ska kommunen göra en undersökning av om betydande miljöpåverkan kan antas såvida kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras. Vid denna undersökning ska kommunen identifiera omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan samt samråda i frågan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen. Efter undersökningen ska kommunen i ett särskilt beslut avgöra om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om planen bedöms kunna medföra betydande miljöpåverkan ska kommunen, innan MKB:n upprättas, genomföra ett avgränsningssamråd med Länsstyrelsen gällande MKB:ns omfattning och detaljeringsgrad, detta skedde den 21 mars 2024.

För aktuell detaljplan har Ängelholms kommun inför samrådet, som genomfördes 16 november till 12 december 2023, bedömt att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i Plan- och bygglagen 4 kap 34 § eller i Miljöbalken 6 kap 11 §. I samråd har Länsstyrelsen yttrat att de delar kommunens bedömning att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan i lagens mening. Däremot rådgör Länsstyrelsen kommunen att genomföra en MKB med avseende på de mycket stora negativa konsekvenserna för sjukhusområdets kulturvärden.

Sammantaget gör kommunen bedömningen att en MKB för att belysa planförslagets påverkan på kulturmiljö bör tas fram. Detta med hänsyn till att konsekvenserna på kulturmiljölandskapet bedöms bli mycket stora negativa. Kulturmiljöpåverkan bedöms därmed inte kunna uteslutas uppgå till betydande miljöpåverkan i lagens mening och föranleder att miljöaspekten bör belysas i en miljökonsekvensbeskrivning.

Genom att genomföra en miljökonsekvensbeskrivning med särskilt fokus på kulturmiljöfrågan hoppas kommunen stärka sitt beslutsunderlag och möjligheten att göra avvägningar som skulle kunna bidra till mindre negativ påverkan för kulturmiljön.

3 Avgränsningar

MKB-arbetet innebär en systematisk behandling av aktuella problemställningar och har utförts utifrån de principer och den modell som tillämpas av Norconsult AB. De viktigaste förutsättningarna och de olika MKB-avgränsningar som gjorts i denna utredning behandlas nedan.

3.1 Nivåavgränsning

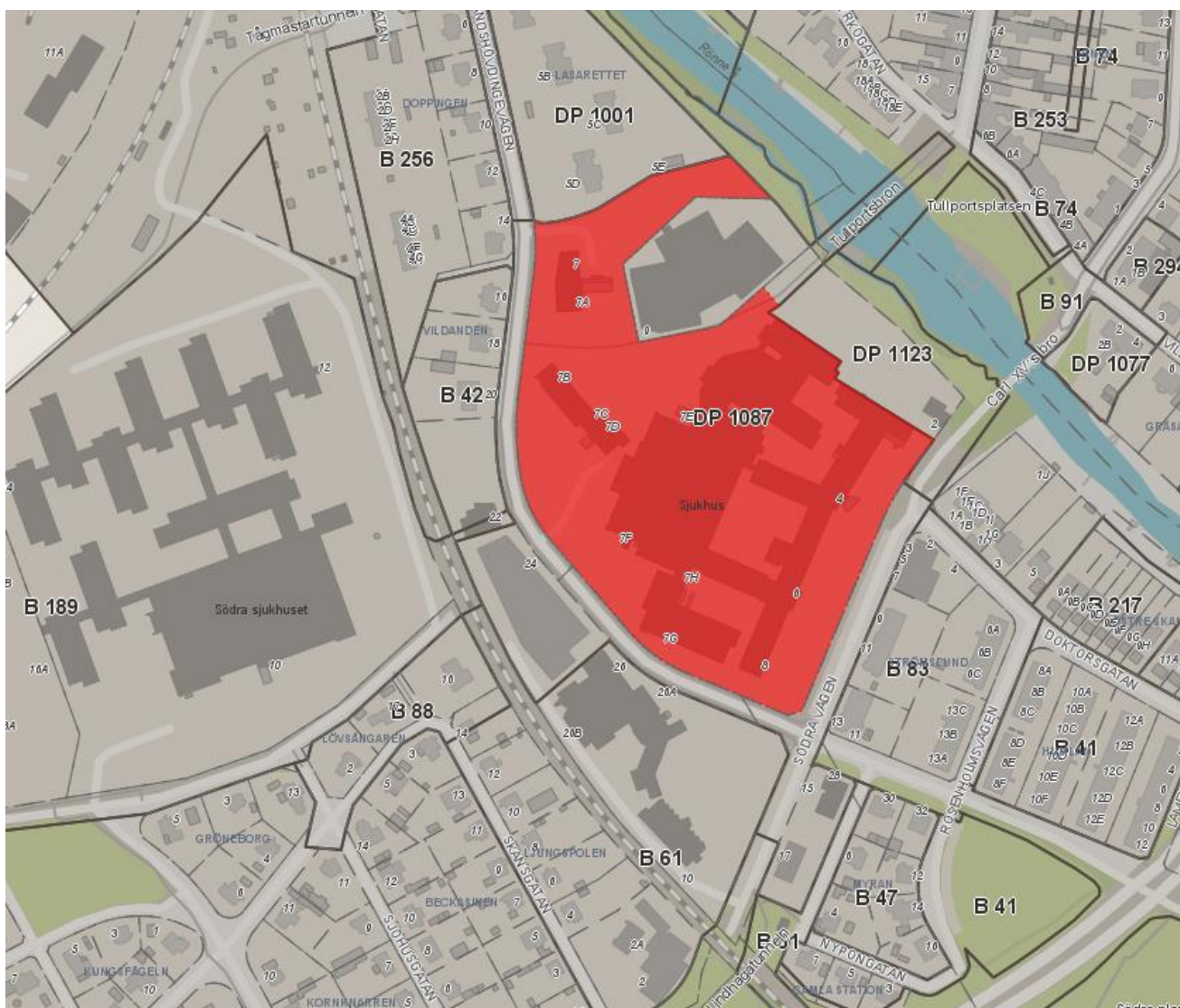
MKB:ns omfattning och detaljeringsgrad ska i enlighet med 6 kap. 12 § MB vara rimlig med hänsyn till

- *bedömningsmetoder och aktuell kunskap,*
- *planens eller programmets innehåll och detaljeringsgrad,*
- *var i en beslutsprocess som planen eller programmet befinner sig,*
- *att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med prövningen av andra planer och program eller i tillståndsprövningen av verksamheter eller åtgärder, och*
- *allmänhetens intresse.*

MKB:n inriktar sig på de lokala fysiska miljöeffekter som detaljplanen ger upphov till. Skälet till detta är att det i en MKB till en detaljplan endast finns begränsade möjligheter att belysa och behandla för miljön viktiga övergripande frågor, så kallade systemeffekter inom till exempel energi, trafik, luftmiljö och VA. De flesta strategiska planeringsfrågor hanteras i kommunens översiktsplan.

3.2 Geografisk avgränsning

Planområdet (se Figur 3) avgränsas i öster av Södra vägen, i syd och väst av Landshövdingevägen. I norr avgränsas planområdet av DP 1123 avseende nytt hotell, DP 1001 avseende bostäder samt del av DP 1087 avseende markanvändning badhus. Beskrivningen av miljökonsekvenserna har i huvudsak inriktat sig på aktuellt planområde. I den mån det varit motiverat har hänsyn också tagits till förhållanden i angränsande områden. Detta gäller främst frågor rörande stadsmiljö och kulturmiljölandskap.

Figur 3 Detaljplanens planområde markerat med rött och angränsande gällande detaljplaner.

3.3 Avgränsning av miljöaspekter

3.3.1 Kulturmiljö är den enda miljöaspekt som bedömts medföra risk för betydande miljöpåverkan och därmed den enda aspekt som behandlas i denna MKB.

Nedan följer korta beskrivningar av hur en rad andra miljöaspekter, som ofta är föremål för miljökonsekvensbedömningar, påverkas av planförslaget tillsammans med motiveringar till varför de ej behandlas i denna MKB.

Naturmiljö

Planområdet utgörs av urban miljö som huvudsakligen är hårdgjord med inslag av planterad och skött vegetation. Planområdet ligger cirka 40 meter från 'Rönne ås dalgång [N 40]' som utgör riksintresse naturvård. Mellan planområdet och ån finns ett parkstråk.

Längs Södra vägens norra del finns en trädrad med sex yngre träd som enligt kommunens bedömning ej utgör en biotopskyddad allé.

Inom planområdet finns träd som i gällande detaljplan är skyddade av planbestämmelser om marklov för fällning. Inom planområdet har kommunen initierat en trädinventering för att ha tillräckligt kunskapsunderlag för fortsatta beslut. Påverkan på dessa träd och deras status i relation till Naturvårdsverkets definition för skyddsvärda träd kommer att utredas inom ramen för planbeskrivning och eventuella bestämmelser i plankarta.

Delar av planområdet omfattas av strandskydd för Rönneå som återinträder i och med upprättandet av en ny detaljplan. Delar av detta strandskydd föreslås upphävas även i den nya detaljplanen med grund i 4 kap 17 § PBL.

Sammantaget bedöms påverkan på naturmiljöer och biologisk mångfald ej vara sådan att det innebär en betydande miljöpåverkan varför miljöaspekten naturmiljö föreslås avgränsas bort.

Hushållningsbestämmelserna

3.3.2 Planområdet nyttjas idag i sin helhet för sjukhusverksamhet vilket är i linje med nu gällande detaljplan DP 1087. Genomförandetiden för detaljplanen har gått ut och byggrätten är fullt utnyttjad.

I gällande översiktsplan för Ängelholms kommun, ÖP 2035, är området utpekad som pågående markanvändning "bostäder" i mark- och vattenanvändningskartan. Detta är varken förenligt med befintlig eller föreslagen markanvändning. Däremot innehåller översiktsplanen ställningstaganden om att kommunen ska planera för en förtätning i centralorten samt att kommunen ska utnyttja kollektivtrafik- och stationsnära läge, vilket ligger i linje med planförslaget. Kommunen har bedömt att aktuellt planområde är den mest lämpliga lokaliseringen, se avsnitt 6.1.

Inga vattenområden exploateras inom ramen för planen eller som kumulativ effekt av densamma.

Kommunen gör därför bedömningen att plan- och bygglagens tillika miljöbalkens hushållningsbestämmelser är uppfyllda och miljöaspekten föreslås avgränsas bort från gällande miljökonsekvensbeskrivning.

3.3.2.1 Riksintresse för kommunikationer

3.3.3 Området omfattas av riksintresse för kommunikationer avseende järnväg, influensområde flygplats, väderradar och hinderfria ytor för flygplats. Om planförslaget möjliggör för byggnader med en höjd om mer än 20 meter krävs utredning av påverkan på flyghinderzonen och MSA-påverkan. Om byggnader tillåts på en höjd av 45 meter påverkas även riksintresset avseende väderradar som även utgör ett riksintresse för totalförsvaret. Sammantaget bedöms planförslaget ha tagit vederbörlig hänsyn för att säkerställa att ingen påtaglig skada uppstår för riksintressena.

Landskapsbild

Planförslaget möjliggör högre bebyggelse än nuvarande detaljplan, vilket kommer påverka stads- och landskapsbild. Nivån av påverkan är till stor del beroende på gestaltningen av byggnaderna, varpå ett gestaltungsprogram har tagits fram. Påverkan på stadsbilden bedöms inte vara av så stor grad att det kan anses vara en betydande miljöpåverkan och därför avgränsas frågan bort i denna Miljökonsekvensbeskrivning. Frågan hanteras huvudsakligen i planbeskrivning och tillhörande stadsbildsanalys men frågan om kulturmiljölandskap behandlas inom denna MKB.

Luft

Trafiken och andra utsläppskällor ger upphov till luftföroreningar som vid höga halter är skadliga för människors hälsa. Luftföroreningar kan innefatta många olika ämnen, men vad avser trafikens utsläpp har följande ämnen störst betydelse: kvävedioxid (NO₂), kolväten, inandningsbara partiklar (PM10) samt bensen. Utsläppen av växthusgasen koldioxid (CO₂) ger upphov till globala miljöproblem i form av global uppvärmning
3.3.4 växthuseffekt, och vägtrafiken står för ett betydande bidrag. Utsläpp sker även av svaveldioxid, kolmonoxid med mera.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) är framtagna för utomhusluft och är reglerade av Luftkvalitetsförordningen. Dessa omfattar kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, bly, partiklar, kolmonoxid, bensen och ozon. Miljö kvalitetsnormerna överskrids i vissa områden för kvävedioxid och partiklar men sällan eller aldrig för övriga ämnen.

Samtliga luftkvalitetsmätningar som genomförts i Ängelholms kommun har visat på värden under miljö kvalitetsnormen. Mätningarna är genomförda 2014 och 2017. Resultatet av mätningarna visar en luftkvalitet som även uppfyller de nationella miljömålen, med undantag för partiklar. En dominerande källa till höga halter av grova partiklar (PM10) i gatumiljö i svenska tätorter är slitage av vägbeläggning, bromsar, däck och vägsand. Slitaget uppstår främst vid användningen av dubbdäck. Nyare forskningsrön pekar på att slitagepartiklar i omgivningsluften påverkar människors hälsa negativt.

Planförslaget kommer innebära fler arbetande och besökande på sjukhusområdet och bedöms därför bli trafikalkstrande. En trafikutredning har genomförts inom ramen för detaljplanen och till år 2040 bedöms trafiken kunna uppgå till 3340 fordon varav 1200 fordon är tillkommande mot idag. En del av denna ökning bedöms även ske i nollalternativet¹. Denna trafikalkstring bedöms inte påverka miljö kvalitetsnormerna för luftmiljö på ett betydande sätt, varken lokalt eller i Ängelholm tätort som helhet, och miljö kvalitetsnormerna bedöms ej överskridas.

3.3.5

Vatten

Den sträcka av Rönne å som rinner intill planområdet är en ytvattenförekomst som benämns Rössjöholmsån-Hunserödsbäcken. Ekologisk status för ytvatten Rönne å: Rössjöholmsån-Hunserödsbäcken bedöms som måttlig, vilket framförallt beror på övergödning. Mål och kvalitetskrav för ekologisk status är god. Kemisk status uppnår ej god till följd av bromerade difenyleter samt kvicksilver och kvicksilverföreningar. Mål och kvalitetskrav är god kemisk status med undantag för dessa två överallt överskridande ämnen.

En grundvattenförekomst förekommer med benämningen Ängelholm-Ljungbyhed. Grundvattenstatus bedöms som kvantitativt och kvalitativt god enligt VISS.

Planområdet är delvis anslutet till det kommunala dagvattnet, och har delvis eget nät. Området har därför egna dagvattenutlopp till Rönne å. Dagvattnet från området kommer fortsättningsvis ledas till Rönne å. Föroreningshalten från ny bebyggelse bedöms vara densamma som idag och andelen hårdgjorda ytor förväntas vara relativt oförändrad. Därmed innebär detaljplanen ingen förändring av risk för påverkan. Ingen rening av dagvatten bedöms vara nödvändig och planförslaget bedöms inte innebära någon ändrad påverkan på Rönne å jämfört med idag. Spillvatten från planområdet kommer liksom idag att anslutas till det kommunala spillvattennätet vilket innebär att påverkan på grund- eller ytvatten av spillvatten lokalt blir obefintlig. Därmed blir det ingen påverkan på grundvattenkvantiteten. Sammantaget bedöms planförslagets genomförande inte medföra sådan påverkan på grundvattnet att miljö kvalitetsnormerna inte kan hållas.

¹ För beskrivning av nollalternativ se kapitel 4, sid. 13

Hälsa och säkerhet

Buller och vibrationer

Planförslaget bedöms medföra en ökad trafik inom vilket kan innebära en negativ påverkan på omkringliggande boendemiljöer. Genomförd bullerutredning visar att riktlinjerna för buller och vibrationer vid nybyggnation ($L_{eq} \leq 55$ dBA) idag överskrids för en av byggnaderna inom Lasarettet 2 överskrids och efter 3.3.6 detaljplanens genomförande bedöms ytterligare två byggnader överskrida riktvärdet. En trafikökning förväntas ske även i nollalternativet. Buller och vibrationer bedöms ej utgöra en betydande miljöpåverkan i aktuell plan.

Risk för olyckor

Planområdet ligger i närheten av järnvägen där det transporteras farligt gods. Ny sjukhusbebyggelse föreslås på ett avstånd om 50 meter från spåren. En riskutredning har tagits fram inför granskningskedet som visar att risknivån inom planområdet är acceptabel, under förutsättningar att riskreducerande åtgärder införs. Åtgärderna regleras i plankartan.

Markanvändningsbestämmelserna avseende tekniska anläggningar som Länsstyrelsen yttrat sig över i samrådet kommer att justeras inför granskning.

Risk för erosioner, ras och skred

En geoteknisk utredning pågår för att kontrollera områdets förutsättningar bland annat med avseende på stabilitet och frågor som Statens Geotekniska Institut lyft i sitt yttrande på samrådshandlingen.

Utifrån befintligt underlag, planbestämmelserna och kunskapsnivå bedöms riskerna för ras och skred ej vara sådana att det föreligger risk för betydande miljöpåverkan.

Risk för översvämning

Kommunen bedömer utifrån tidigare karteringar att området inte riskerar översvämmas vid höga flöden i Rönne å eller höga vattennivåer.

En skyfallsutredning har genomförts för att utreda risken för översvämning vid omfattande regn. Utredningen visar att vissa områden inom befintlig bebyggelse riskerar att översvämmas med vatten stående mot byggnaderna. Det gäller främst befintlig bebyggelse längs med Södra vägen men även runt byggnad 70 och akutmottagningen. Det finns ingen historik av översvämningskänslighet vid större regnfall som har skett och det finns indikationer på att riskerna för översvämning är mindre än vad de översiktliga modelleringarna pekar på. I kombination med planbestämmelser avseende källare och vattentät konstruktion på vissa byggnadsdelar bedöms risken för allvarlig skada till följd av skyfall låg.

Markföroreningar

Planområdet är utrett inom ramen för flera markmiljöundersökningar. Utifrån dessa bedöms det finnas risk för föroreningar. Kommunen bedömer att dessa markföroreningar inte innebär någon akut risk för människors hälsa och säkerhet och att de kan omhändertas inom ramen för entreprenaden. Inom området kan risk för förhöjda halter av markradon ej uteslutas och byggnader kommer vid behov att anpassas så att hälsorisker ej uppstår.

Samlad bedömning avseende hälsa och säkerhet

Sammantaget bedöms miljörisker avseende hälsa och säkerhet finnas men varken enskilt eller sammantaget bedöms dessa utgöra en sådan påverkan som i lagens mening utgör betydande miljöpåverkan eller föranleder att aspekterna behöver belysas mer inom denna MKB. För ytterligare resonemang se planbeskrivning med bilagor.

4 Nollalternativ – beskrivning och konsekvenser

4.1 Alternativbeskrivning

Nollalternativet innebär att sjukhusanläggningen inte byggs ut enligt aktuellt planförslag. Av verksamhetstekniska skäl är det troligt att nollalternativet innebär att andra alternativa utbyggnadsförslag kommer utredas inom planområdet eller att stora delar av dagens verksamhet lämnar Ängelholm. Det gör det svårbedömt vad detta kommer att innebära för den kulturhistoriska helhetsmiljön. Samtliga kulturhistoriskt värdefulla byggnader inom planområdet saknar skyddsbestämmelser i gällande detaljplan, dock är genomförandetiden för detaljplanen utgången och bygggrätten är fullt utnyttjad. Sjukhuset har byggts ut i etapper och befintliga byggnader har rivits i omgångar, vilket sannolikt kommer att fortsätta för att lösa de mest akuta behoven av lokaler.

4.2 Konsekvenser

Påverkan

- 4.2.1 För kulturmiljön inom planområdet innebär nollalternativet initialt att samtliga särskilt kulturhistoriskt värdefulla och värdefulla byggnader, bevaras. Ett nollalternativ innebär även ett behov av framtida underhåll av de berörda byggnaderna. För att möta sjukhusverksamhetens krav kommer troligen nya alternativ för en utbyggnad av sjukhusanläggningen behöva studeras på sikt.

4.2.2 Effekt och konsekvens

Nollalternativet innebär initialt att samtliga byggnader bevaras. Alternativet innebär att den kronologiskt läsbara sekvensen av fasader utmed Södra vägen, vilket fortsatt möjliggör en upplevelse och förståelse för sjukhusområdet framväxt till Ängelholms södra infart och karaktäriserar sjukhusområdet, bevaras. Sjukhusområdets årsringar bevaras, och dess utveckling från mindre paviljongsjukhus från 1870-talet till 1900-talets allt växande verksamhet är fortsatt avläsbar. Möjligheterna att avläsa byggnad 04 och dess historiska betydelse som den huvudsakliga entrén, bevaras. Nollalternativet bedöms inte få direkta konsekvenser för kulturmiljön. Eventuell framtida utbyggnad av sjukhusanläggningen eller nedläggning av sjukhusverksamheten kan dock innebära konsekvenser för kulturmiljön på sikt, beroende på lokalisering, karaktär och volym. Eventuella rivningar för enskilda värdefulla byggnader skulle innebära negativa konsekvenser för sjukhusets kulturhistoriska miljö.

5 Översiktlig beskrivning av planerad utbyggnad

Detaljplanen möjliggör för en utveckling av Ängelholms sjukhusområde. Den medicinska utvecklingen ställer höga krav på moderna vårdbyggnader. För att klara aktuella och framtida krav inom sjukvården bedöms vissa befintliga byggnader behöva rivras för att göra plats åt nya effektivare byggnader. Planförslaget möjliggör en teknikintensiv vård och tätare bebyggelse med en större total bruttoarea (BTA²) (se exempel på utformning i Figur 4).

Planförslaget ger också möjlighet att skapa generella och flexibla lokaler, vilket skapar större möjlighet till samutnyttjande och samband mellan verksamheter. Utvecklingsstrategin är därför att fasa ut äldre lokaler som har en lägre standard, för att genom nybyggnation göra plats för teknikintensiv och mer komplex vård. Bebyggelse som succesivt planeras att ersättas ligger längs med Södra vägen samt byggnad 15 som ligger utmed Landshövdingevägen.

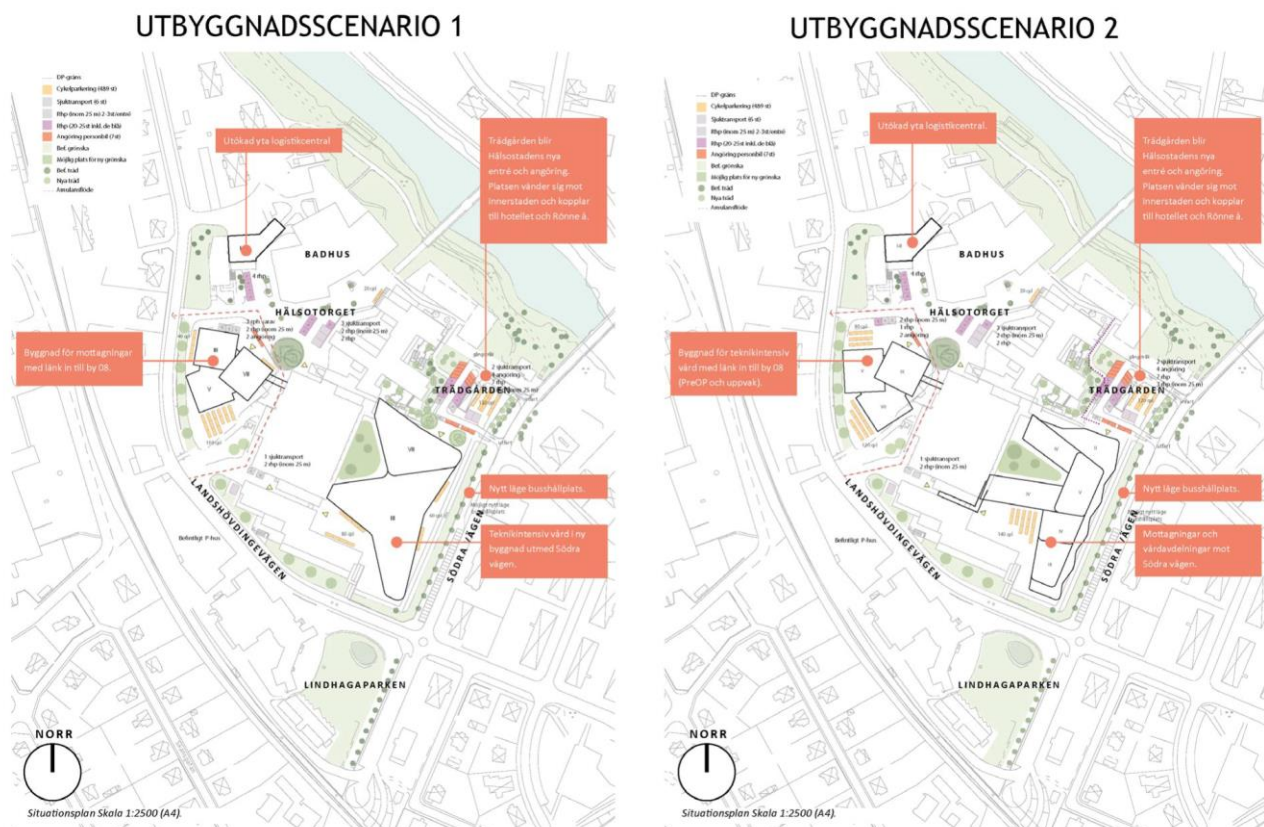

Figur 4 Illustration med exempel på byggnadsvolymer som möjliggörs genom detaljplanen. Ny bebyggelse är blå. Närmast Rönne å syns föreslaget hotell som möjliggjorts i separat detaljplan.

Vid framtagande av MKB möjliggjorde detaljplanen för två olika utbyggnadsscenarioer (figur 5) samt eventuella andra varianter som är inom planbestämmelserna. Efter framtagande av MKB har kommunen beslutat att gå vidare med utbyggnadsscenario 1 och tillfört begränsningar i den riktningen i plankarta. Denna justering har inte förändrat slutsatserna eller konsekvensbedömningarna i denna MKB. Den huvudsakliga skillnaden mellan de två utbyggnadsscenarioerna är placering av den tekniktunga vården endera utmed Södra vägen eller intill

² Bruttototalarea utgör summan av kvadratmeter arean på samtliga våningsplan.

'hälsotorget'. Skillnaderna beskrivs mer utförligt i kapitel 6 men planen möjliggör endera av dessa två scenarier.

Figur 5 illustrationsplan över två alternativa utbyggnadsscenarior som detaljplanen medger.

Totalt medger detaljplanen cirka 20 000 kvadratmeter byggnadsarea för användningen sjukhus, centrum och teknisk anläggning. Modern sjukhusbebyggelse kräver högre våningshöjder då det behöver kunna rymmas ventilation och teknik, mellan 4,2 och 5 meter per våning. Detaljplanen tillåter därför en högsta nockhöjd om 38 meter. Dock får endast 10 % av den totala byggnadsarean uppföras i denna höjd, motsvarande cirka 3 000 kvm byggnadsarea. Ytterligare 20 % av total byggnadsarea får uppföras med 30 meter i nockhöjd. Resterande bebyggelse får inte överstiga 22 meter i nockhöjd. För att säkerställa att tekniska anläggningar inte sticker upp för högt finns en generell bestämmelse om maximal totalhöjd på 44 meter. Detaljplanen föreslår även en utökad byggrätt vid befintlig godsmottagning utmed Landshövdingevägen, då det finns ett behov av en förbättrad godshantering och väderskydd. Huvudsaklig angöring och markparkering ska kunna anordnas vid befintlig huvudentré längs med Södra vägen, där även ett underjordiskt garage ska tillgodose ökat parkeringsbehov. Flertalet träd som bedöms vara skyddsvärda skyddas i detaljplanen genom fällningsförbud och markklov. Det planeras även för ett grönt stråk längs med Södra vägen, mellan Lindhagaparken och Rönneåstråket. Detta för att stärka kopplingen mellan de två grönområdena. Allmänhetens tillträde till och genom området säkerställs genom ett markreservat för allmännyttig gång- och cykeltrafik. En mindre remsa parkmark planläggs utmed Södra vägen, i syfte att främst skydda den biotopsskyddade allen. Tanken är att detaljplanen ska genomföras etappvis i ett 25-års perspektiv och utifrån vårdens behov. När planområdet är fullt utbyggt kommer karaktären längs med Södra vägen och Landshövdingevägen att vara förändrad. Sjukhusområdet kommer att bli högre och tätare, samt få ett mer urbant uttryck.

6 Alternativstudie

Nedan redogörs för de avvägningar kommunen gjort avseende val av lokalisering samt utformning inom planområdet.

6.1 Lokaliseringsutredning

Detaljplanen föreslår att delar av befintligt sjukhusområde behöver byggas om och expandera för att möjliggöra för en långsiktig utveckling som kan möta den moderna teknikintensiva vården. Alternativet är att lokalisera delar av sjukhusverksamheten på annan plats. En sådan omlokalisering kräver vissa förutsättningar, se några exempel nedan.

- Samutnyttjande och samband mellan olika vårdiscipliner. Viktigt för att skapa sömlösa vårdmiljöer, hålla nere kostnader och skapa synergier.
- God tillgänglighet för både biltrafik, kollektivtrafik, cyklister och gående.
- Centrumnära läge - sjukhusområdet är en målpunkt som stärker centrumstråket och stadslivet. Ett centralt läge bidrar även till en mer attraktiv arbetsplats och är mer lättillgängligt för patienter och besökande.
- Närheten till rekreativ och grön miljö. Forskning visar att detta har positiv hälsoeffekt och påskyndar tillfrisknandet.
- Bra logistiska förutsättningar - angöring och möjlighet till parkering i anslutning till akutmottagning och annan vårdverksamhet.
- Kulverttillgång som förbinder sjukhusområdet. I kulvertar transporteras viktigt preparat som gods, tvätt och sopor för att sjukhuset ska fungera i vardagen.

Av förutsättningarna ovan framgår det att en av de viktigaste faktorerna för annan lokalisering är närhet och koppling till befintliga vårdlokaler.

Den kommunövergripande översiktsplanen för Ängelholm (2017) beskriver aktuellt planområde som pågående markanvändning 'bostäder' i mark och vattenanvändningskartan. Det är varken förenligt med befintlig eller föreslagen markanvändning. Översiktsplanen innehåller vidare ställningstaganden om att kommunen ska planera för en förtätning i centralorten samt att kommunen ska nyttja kollektivtrafik- och stationsnära läge – vilket planförslaget ligger i linje med.

Det finns ingen annan obebyggd mark i närområdet som bedöms vara lämplig utifrån detta perspektiv. En utbyggnad i en annan riktning skulle innebära rivning av befintliga bostäder vilket ej bedöms genomförbart som förutom negativa konsekvenser kräver åtgärd på mark som vare sig kommunen eller verksamhetsutövaren har rådighet över.

Planområdets föreslagna plats bedöms därmed vara den bäst lämpade för ändamålet.

6.2 Utformning inom planområdet

Under framtagandet av planförslaget har ett stort antal alternativ avseende utformning och lokalisering inom planområdet utretts och förkastats. De mest lovande förslagen har formulerats som fyra utbyggnadsscenarioer som redovisas i gestaltningsprogrammet (Hälsostaden, 2023) i denna MKB kommer de benämnas som alternativ A, B, C och D där alternativ A och C är de som sedermera valts och i kapitel 5 benämns utbyggnadsscenario 1 respektive 2.

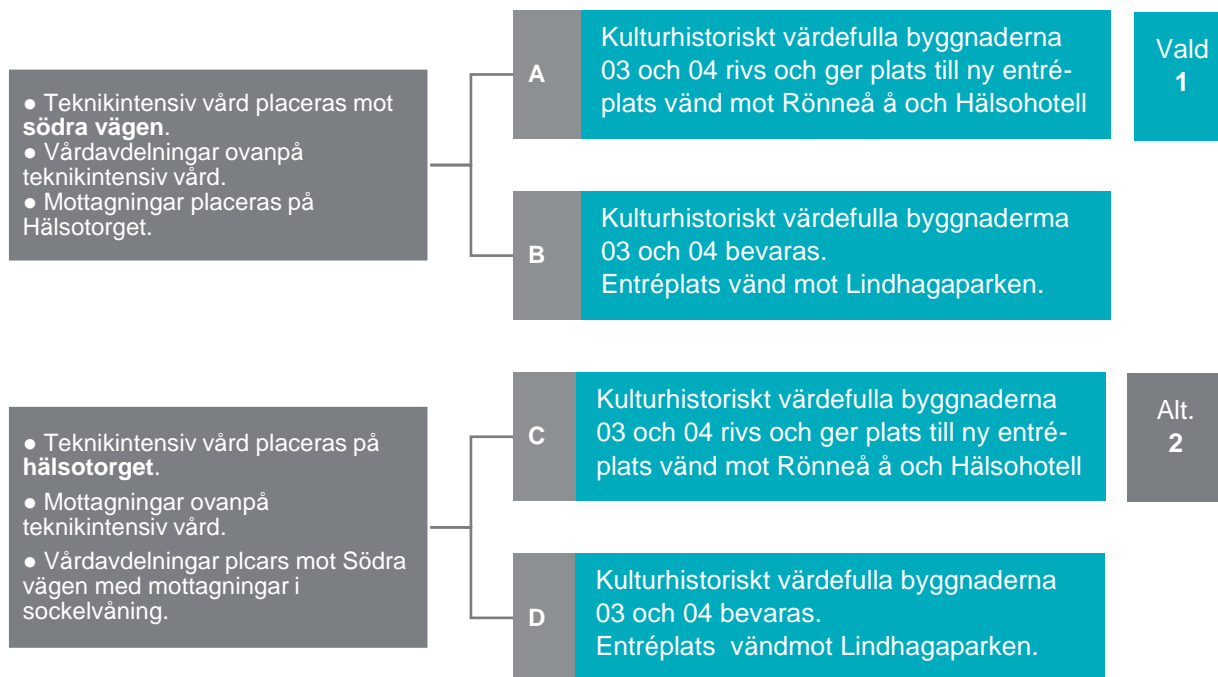
Sjukhusverksamhet är teknikintensiv och har komplexa samband med höga krav på logistik mellan ingående delar. Logistikerna avser såväl material som personal och patienter. Målsättningen för detaljplanen är att planera för en långsiktig utbyggnad som tar höjd för den medicinska utvecklingens höga krav på moderna vårdbyggnader.

Modern vård ställer höga krav på byggnadernas standard och utformning särskilt avseende den mest teknikintensiva vården. Inom Hälsostadens fastighetsutvecklingsplan (2021) och gestaltungsprogram (2023) har identifierats följande krav på utformning inom planområdet:

- Två utvändiga entréplatser mot Hälsotorget respektive Södra vägen.
- Inre entréaxel som huvudstråk inom byggnadskomplexet.
- Rundgång via ett publikt stråk som förbinder kvarteren och möjliggör samband och flexibilitet mellan avdelningarna. Det är om möjligt även önskvärt att rundgången finns på våning två som internt stråk primärt för personal.
- 8 operationssalar för teknikintensiv vård. För dessa bedöms ett ytbehov om 3000 kvm BTA vilket inkluderar tillhörande avdelningsytor och uppvak.
- Varje vårdavdelning har behov av 24 vårdplatser på ett plan motsvarande 2280 kvm BTA. Förutom att bidra till en effektiv vård och arbetsmiljö bidrar detta krav till att skapa en flexibilitet som ger en långsiktig hållbarhet och möjlighet att omfördela ytor inom sjukhuset.
- Krav på angöring och parkering.

Utöver ovanstående krav avseende vårdens behov finns en ambition om samklang med staden och att skapa attraktiva offentliga rum (Hälsostaden, 2023)

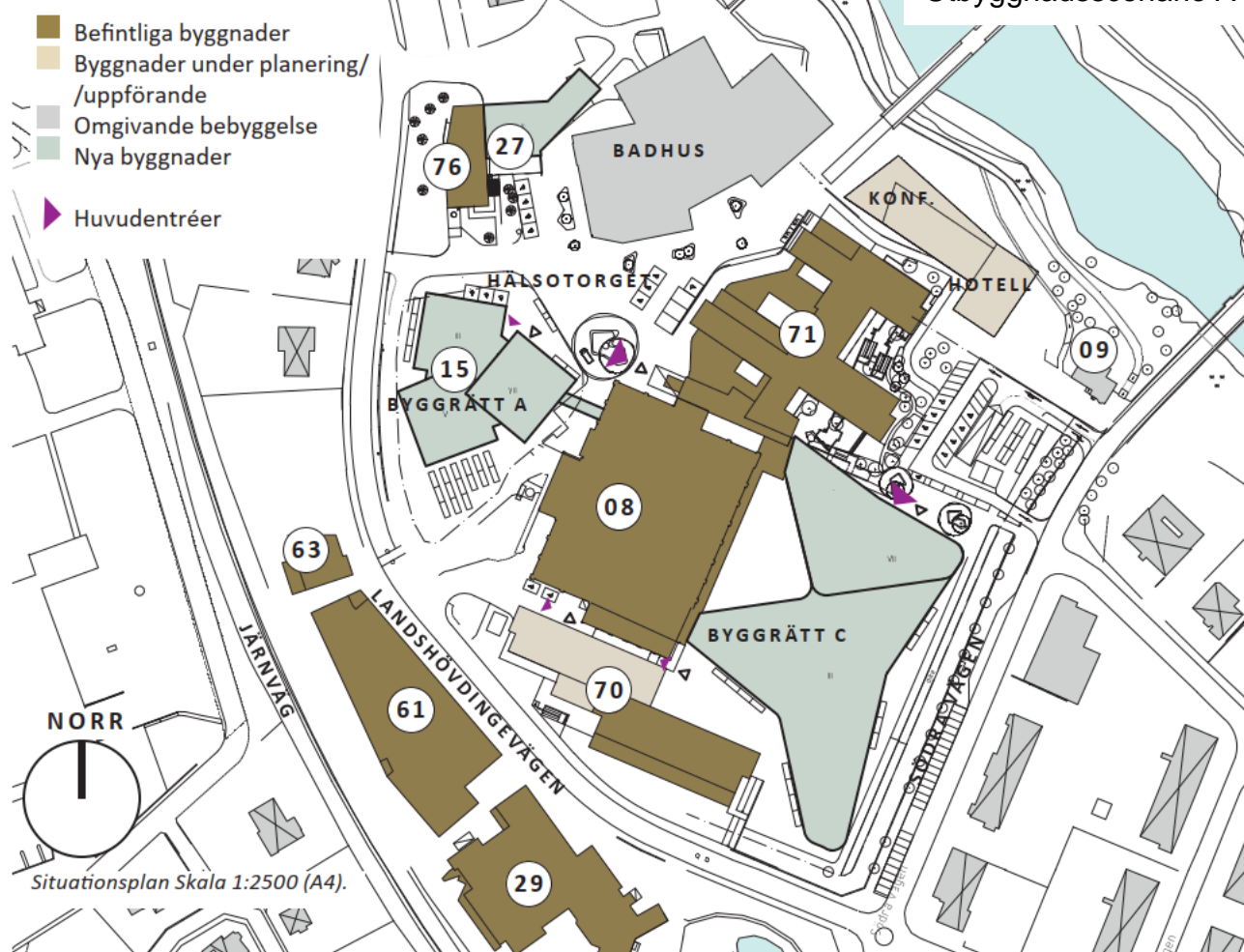
Figur 6 ger en överblick över de fyra utredda utbyggnadsscenarioerna. Scenario A och B innebär att teknikintensiv vård placeras i en ny byggnad ut mot södra vägen (i planområdets östra del) medan scenario C och D innebär att den teknikintensiva vården placeras mot Hälsotorget. Placeringen av den teknikintensiva vården får därefter följd effekter för var andra funktioner placeras inom området i respektive scenario. I båda dessa huvudalternativ har möjligheten att bevara byggnad 03 och 04 utretts som scenario B respektive C.

Figur 6 översikt över beskrivna utbyggnadsscenarioer.

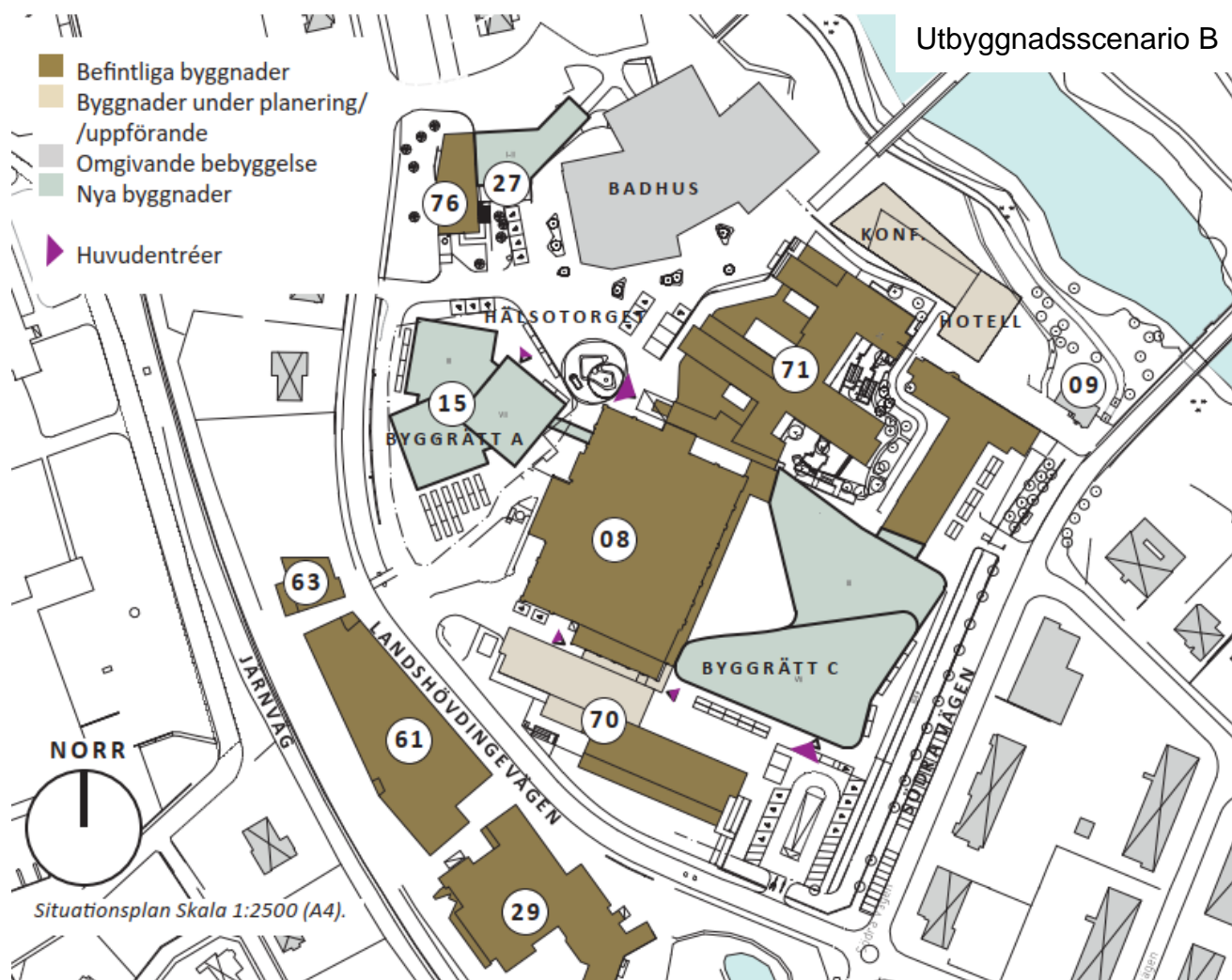
Scenario A (även kallat 1 i planförslaget, se figur 7) innebär att byggnad 03 och 04 rivs och att teknikintensiv vård placeras mot södra vägen. En ny entréplats 'trädgården' skapas där byggnad 03 och 04 idag finns med årummet och hälsotellet i norr och en ny teknikintensiv byggnad i söder (byggrätt C). Entréplatsen omfattar angöring, korttidsparkering, cykelparkering samt entréer. Teknikintensiv vård placeras i byggrätt C ut med södra vägen där den norra huskroppen kan byggas till maximal nockhöjd på 38 meter med 6 våningar och den södra huskroppen 3 våningar. Dagens ambulansinfart i byggnad 08:s sydvästra del kvarstår med invändigt samband till operationssalarna. Busshållplats som idag ligger i höjd med trädgården flyttas längre söderut på Södra vägen. Nytt parkeringsgarage placeras under mark intill 'trädgården'. Total ny BYA 8090 kvm och 10 300 kvm befintlig BYA bevaras.

Utbyggnadsscenario A

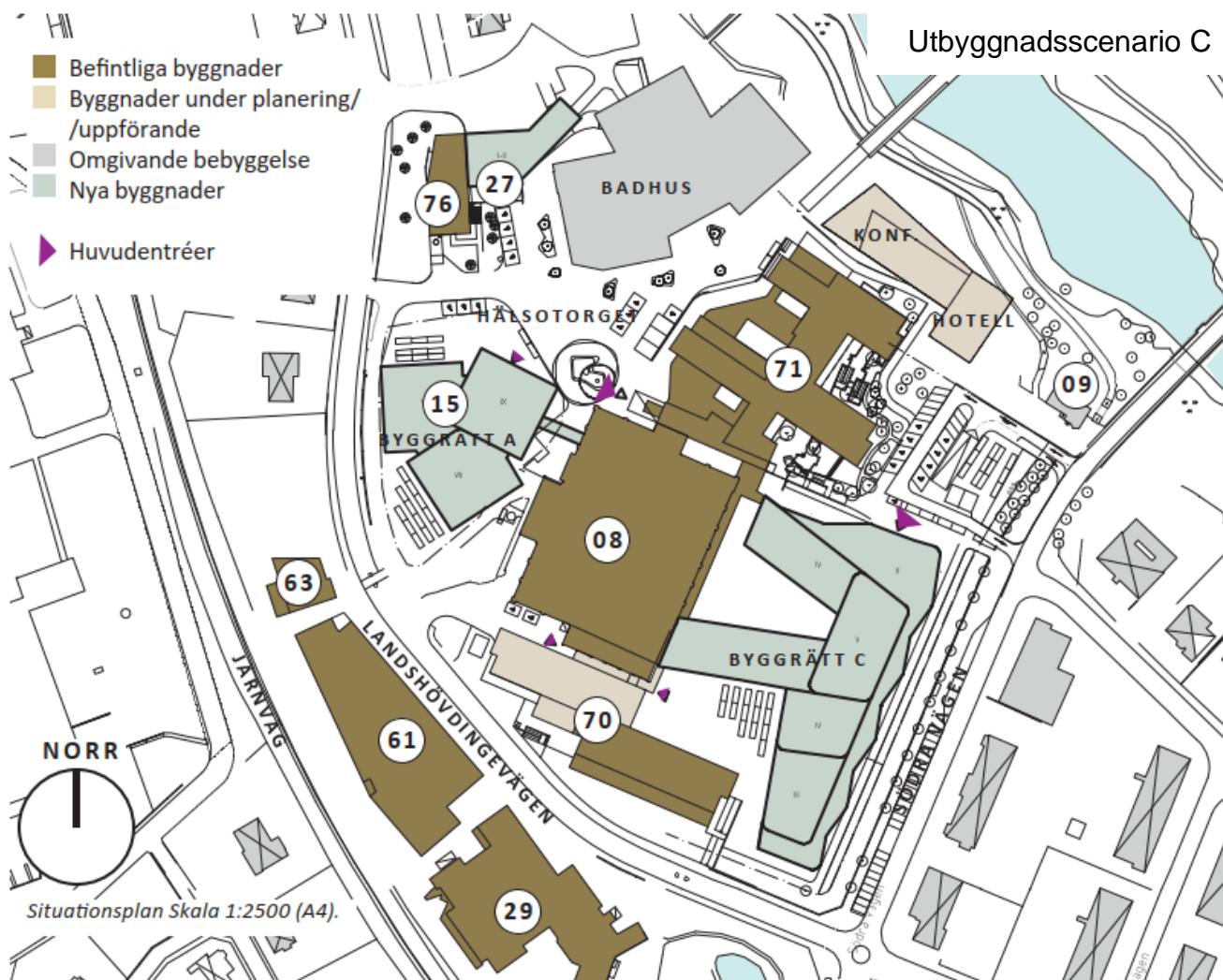
Figur 7 utbyggnadsscenario A (1). Torgbildning mellan Byggrätt C, byggnad 71 och hotellet omnämns 'trädgården' och omfattar bland annat angöring, korttidsparkering och cykelparkering.

Scenario B (se Figur 8) innebär att byggnad 03 och 04 bevaras samt teknikintensiv vård placeras i ny byggnad längs med södra vägen. En ny entréplats med tillhörande platsbildning tillskapas i korsningen mellan Landshövdingevägen och Södra vägen. Jämfört med scenario A är byggrätt C mindre vilket ställer krav på en högre byggnadsvolym väsentligt större del av byggnaden byggs till maximal nockhöjd (6 våningar). Dagens ambulansinfart är kvar i samma läge i sydvästra delen av byggnad 08 med invändigt samband till operations-salar. Busshållplats kan bibehållas i befintligt läge. Nytt parkeringsgarage placeras under den nya entréplatsen i söder. 6830 kvm BYA tillskapas i nya byggnader och 18390 kvm bevaras.

Figur 8 Utbyggnadsscenario B bevarar byggnad 03 och 04 med teknikintensiv vård ut med södra vägen. Ny entréplats placeras i korsningen mellan Södra vägen och Landshövdingevägen.

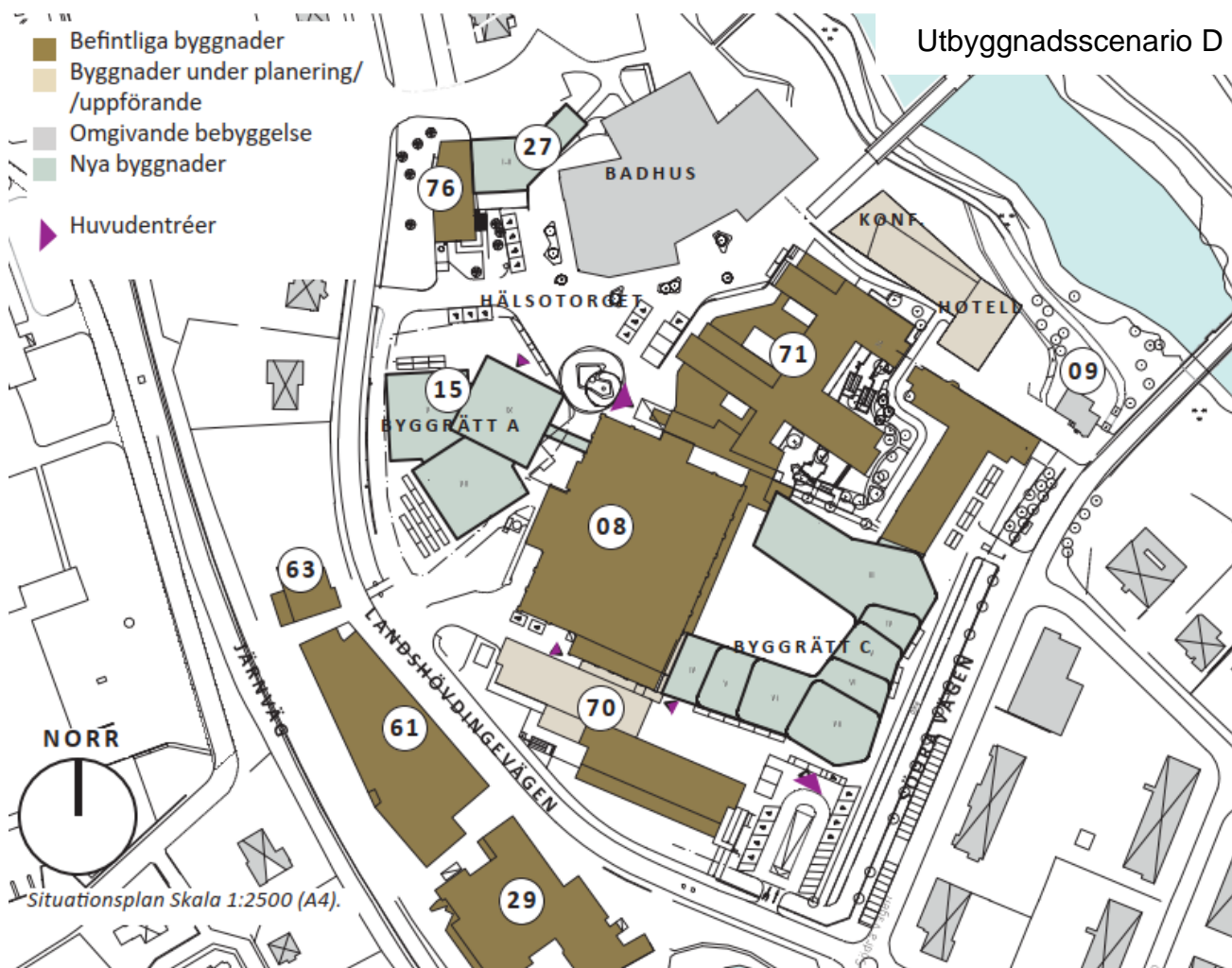
I utbyggnadsscenario C (se figur 9/figur 11) placeras den teknikintensiva vården i byggrätt A vid hälsotorget och byggnad 03 och 04 rivs. Ny entréplats med tillhörande angöring och parkering placeras där byggnad 03 och 04 idag finns och nytt parkeringsgarage byggs under mark på denna plats likt scenario A. Ambulansinfart är kvar i samma läge som idag. Busshållplats flyttas längre söder ut på Södra vägen. 8100 kvm BYA tillskapas i nya byggnader och 19 000 kvm bevaras.

Figur 9 utbyggnadsscenario C medför att teknikintensiv vård placeras i byggrätt A och byggnad 03 och 04 rivs.

Utbyggnadsscenario D (Figur 10) innebär att teknikintensiv vård placeras i byggrätt A och byggnad 03 och 04 bevaras. Likt scenario B tillskapas en ny entréplats med tillhörande platsbildning i korsningen mellan Landshövdingevägen och Södra vägen. Ambulansinfart kvarstår på samma plats som idag i sydvästra delen av byggnad 08. 6680 kvm BYA tillskapas i nya byggnader och 18 870 kvm bevaras. För att kompensera för mindre BYA behöver byggrätt C bebyggas med en större byggnadsvolym i form av att våningarna 4–7 tar upp större del av byggnadens markavtryck (BYA).

Figur 10 Utbyggnadsscenario D medför teknikintensiv vård i byggrätt A och bevarande av byggnad 03 och 04.

I tabell 2 summeras de tillkommande ytorna som de olika scenarierna medför. Samtliga alternativ bedöms kunna nå målet om 33 000 kvadratmeter byggnadsarea. När byggnad 03 och 04 bevaras i scenario B och D blir det totala fotavtrycket (BYA) av de nya tillkommande byggnaderna mindre vilket behöver kompenseras med större våningsplan. Total BYA är något lägre för B och D men huvudsakligen samma.

Tabell 2 Jämförelse av tillkommande och bevarad byggnadsytor i respektive scenario.

Scenario	Tillkommande BTA ³	Tillkommande BYA ⁴	Bevarad BYA	Total BYA
A	33 000	8 090	10 300	18 980
B	33 000	6 830	11 590	18 390
C	33 000	8 100	10 300	19 000
D	33 000	6 680	11 590	18 870

Utbyggnadsscenario A och C ger störst flexibilitet och möjlighet att nå upp till målet att möjliggöra för teknikintensiv vård. Detta till följd av att dessa scenarier möjliggör större fotavtryck (BYA) för de nya byggnaderna vilket i sin tur möjliggör större sammanhängande våningsplan med bättre logistik och flöden. Scenario A har möjlighet att inrymma samtliga funktioner kopplade till operation i samma byggnad. I scenario A och C möjliggörs en kort och tydlig publik entréaxel mellan huvudentréerna vid 'hälsotorget' och 'trädgården' inne i byggnaderna medan scenario B och D med en entréaxel mellan Lindhagaparken (korsningen Landshövdingevägen och Södra vägen) och 'hälsotorget' bedöms skapa klart sämre orienterbarhet och koppling inom byggnaderna och bedöms kräva två receptioner vilket ej bedöms möjligt att bemanna. Samtliga scenarier möjliggör en rundgång för personal på de övre våningsplanen.

Scenario A och B, där teknikintensiv vård placeras utmed Södra vägen, möjliggör för en nättare byggnadskropp invid Hälsotorget vilket möjliggör för bättre samband och kopplingar i stadsstråket kallat 'Hälsostråket'. Det blå-gröna parkstråket utmed södra vägen har störst potential i scenario A och C. Hälsostaden bedömer att entréplatsen vid 'trädgården' där befintlig byggnad 03 och 04 har större potential för att skapa en rationell angöring och parkering under mark samtidigt som den knyter ihop det planerade nya sjukhuset med det planerade hälsohotellet på angränsande tomt.

Hälsostadens sammanvägda bedömning är att scenario A och C bäst uppfyller målsättningarna med 6.2. Detaljplanen.

Bevarande eller rivning av byggnad 03 och 04

Inom ramen för gestaltungsprogrammet (Hälsostaden, 2023) och fastighetsutvecklingsplanen (Hälsostaden, 2021) har ett särskilt fokus lagts vid att utreda möjligheterna att bevara byggnad 03 och 04 som i den kulturhistoriska utredningen (Tyréns, 2023) pekats ut som värdefulla även som enskilda byggnader.

Byggnaderna bedöms svåra att nyttja även för lättare vårdverksamhet till följd av låga våningshöjder, bristfälliga kulvertar och tekniska installationer. Byggnaderna har genom åren påförts omfattande om-, på- och tillbyggnader vilket ytterligare komplicerar ett bevarande. Vid sammanbyggnad med ny vårdbyggnad kommer skillnader mellan våningshöjd behöva hanteras vilket kommer vara utrymmeskrävande.

Rivningen av byggnaderna möjliggör etablering av en ny entréplats med rationell utformning och bra samband i såväl inre som yttre kommunikation och rörelsestråk. Platsen innebär att det planerade hälsohotellet integreras väl i den nya sjukhusbebyggelsen vilket skapar mervärde för båda verksamheterna. Entréplatsen och huvudentrés placering möjliggör gemensam reception mellan 'hälsotorget' och 'trädgården'.

³ BTA står för bruttototalarea och omfattar det totala kvadratmeter arean på samtliga våningsplan.

⁴ BYA står för byggyta avser den yta som en byggnad upptar på marken, alltså arean av ytterväggarna.

Sammantaget är dessa fördelar för den inre- och yttrekommunikationen huvudorsak för bedömningen att fördelarna med scenario A och C överväger de negativa miljöeffekterna av rivning av byggnad 03 och 04.⁵

Val av utformning

Hälsostadens och kommunens sammanvägda bedömning är att scenario A bäst uppfyller målsättningarna med detaljplanen.

6.2.2

---

⁵ Se sid 26-27 i gestaltningsprogrammet, Hälsostaden (2023).

7 Kulturmiljö

I detta kapitel beskrivs miljöaspekten kulturmiljö. Först med avseende på nuvarande förhållanden, så kallat 'förutsättningar', och därefter vilka konsekvenser som uppstår genom planförslaget. Slutligen beskrivs kumulativa effekter inom kulturmiljölandskapet som har kunnat överblickas vid framtagandet av denna MKB.

7.1 Nuvarande förhållanden

Regionalt kulturmiljöprogram

Planområdet ingår i ett område utpekad som särskilt värdefull kulturmiljö respektive kulturmiljöstråk, inom ramen för Länsstyrelsen i Skånes läns "Kulturmiljöprogram för Skåne", se nedan. Staden Ängelholm utgör den 7.1.1 särskilt värdefulla kulturmiljön.

7.1.1.1 Särskilt värdefull kulturmiljö

Motiv för bevarande:

"Ängelholm bevarar delvis karaktären av 1800-talets stadsmiljö. Av betydelse för miljön är såväl det äldre gatumönstret som tomternas storlek och form samt de äldre byggnadernas placering och utseende. Rådhuset, tingshuset och kronohäktet är betydelsefulla administrativa byggnader. Den sammanhållande järnvägsmiljön från 1800-talets slut med station och tillhörande byggnader vittnar om en viktig utveckling av staden. Folkrorelserna är väl företrädde genom Folkets hus, hembygdsparken och flertalet frikyrkobyggnader. Ängelholms havsbad är ett sammanhängande fritidshusområde och ett av landets första av sitt slag. Området är ett tydligt exempel på den semesterform som utvecklades under 1900-talet och har därigenom ett samhällshistoriskt värde. Flera av husen har höga arkitektoniska värden med bevarade karaktärer av typhus. Förutom husen är gatunätet, husens placering samt naturtomterna viktiga för områdets karaktär, liksom de olika fritidsinrättningarna i området."

7.1.1.2 Kulturmiljöstråk

Kulturmiljöstråket omfattar hela Rönne ås sträckning, och berör således utöver Ängelholm även kommunerna Eslöv, Höör, Klippan, och Åstorp. "Motiv för bevarande: Rönne ås sankta strandängar, med naturlig översilning under vinter-vår, har under mycket lång tids utnyttjats för bete. Det är av stort värde att denna hävd fortgår. Därtill finns flera anläggningar som visar hur vattenkraften utnyttjats för olika processer och i de flesta fall varit direkt avgörande för verksamhetens lokalisering. Detta gäller särskilt de vattendrivna kvarnarna, varav de 7.1.2 äldsta har senmedeltida ursprung, rännestads ramsåg, Stockamöllan som utvecklats till ett mindre brukssamhälle kring en kvarn/såg och Klippans pappersbruk. Verksamheter direkt relaterade till Rönne å har ett särskilt värde i detta sammanhang och är av största betydelse för upplevelsen och förståelsen av landskapet."

Särskilt värdefullt bebyggelseområde enligt PBL 8 kap 13§

Delar av planområdet har i ett tidigare framtaget kulturmiljöunderlag för sjukhusområdet (Tyréns 2023) bedömts som kulturhistoriskt värdefullt, utgörande ett särskilt värdefullt bebyggelseområde enligt Plan- och bygglagen 8 kap 13 §. Med utgångspunkt i kulturmiljöunderlaget bedöms bebyggelseområdet omfatta byggnad 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07 och 15.

Planområdet i sitt sammanhang

Ängelholms sjukhusområde avgränsas åt norr mot Rönne å, i öst mot Södra Vägen och i syd samt väst mot Landshövdingevägen. Sjukhusområdet som helhet speglar sjukhusets utvecklingsförlopp och successiva expansion från 1870 till idag där byggnader uppförts, utökats med om- och tillbyggnader eller rivits efter verksamhetens rådande behov. Den löpande expansionen har i sin helhet resulterat i en blandning av byggnader från olika tider med olika arkitektoniska uttryck och volymer där en brokighet skapats, speciellt vad gäller fasadkulör, material, byggnadshöjd och gestaltning - ett förlopp som präglat många av landets sjukhusområden. Fram tills 1900-talets mitt har utbyggnaden i huvudsak skett utmed eller i nära anslutning till Södra vägen. Sjukhusområdet består av bebyggelse från 1800-tal, 1900-tal samt 2000-tal, med mer omfattande utbyggnadsfaser mellan 1949-1952 samt mellan 2010-idag.

Kulturmiljön inom planområdet

Planområdet omfattar stora delar av Ängelholms sjukhus och innehåller således merparten av dess utvecklingshistoria från 1870 till idag. Den äldsta bebyggelsen är uppförd utmed eller i nära anslutning till Södra vägen, vilket har skapat en sammanhängande fasadsträcka med fyra sammanbyggda huskroppar från 1870-1950-talen (byggnad 01, 02, 03, 04). Byggnaderna är uppförda i 3-4 våningar med putsade fasader i gula, röda och beige kulörer och skapar karaktärsfull inramning till Ängelholms södra infart, där en kronologi är läsbar i sekvensen av fasader med stigande uppförandeår söderut. Skiftande fasadkulörer, höjder och variationer i fasadliv bidrar till läsbarheten.

Fasadsträckan utgår i norr från den ursprungliga lasarettbyggnaden (byggnad 04) som uppfördes 1870 och tillbyggdes 1870-1892 (sannolikt byggnad 03). Båda dessa byggnader har idag snarare intryck av 20-talsklassicism än dess ursprungliga nyrenässansstil, vilket är en följd av äldre ombyggnader. Dessa byggnader ger möjlighet till förståelse av sjukhusets tidigaste historia. Läsbarheten är dock begränsad på grund av det stora antal om- och tillbyggnader som byggnaderna genomgått, vilket har gjort det svårt att urskilja tilläggen från det ursprungliga. Likväl har senare ombyggnader raderat ut delar av ursprungliga detaljer och dekor, framförallt då byggnaderna putsades. Trots detta har byggnaderna, och i synnerhet 04 som varit huvudbyggnad, ett tydligt byggnadshistoriskt värde. Vidare bedöms det finnas ett värde i dess invecklade historia av ombyggnader som, trots att den gör byggnaderna något estetiskt diffusa, vittnar om sjukhusets utveckling. Byggnad 04 har dessutom viss institutionskaraktär, och speglar därmed den samhällsutveckling under 1800-talet som innebar att institutioner för vård och skola blev mer allmänt etablerade. Byggnad 04 och 03 bedöms båda vara särskilt värdefulla enligt PBL som enskilda byggnader.

Figur 11. Den sammanhängande fasadsträckan i gula, röda och beige kulörer skapar en karaktärsfull inramning till Ängelholms södra infart och speglar sjukhusets utveckling från 1870-talet till 1950-talet. Foto taget från Carl XV:s bro.

Sammanbyggt åt söder finns byggnad 01 och 02, samt de åt väster vinkelställda byggnaderna 05, 06 och 07, alla uppförda mellan 1949-1952. Efter denna utbyggnad hade sjukhusets storlek närapå tredubblats och därför är det till stor del denna fas som har kommit att prägla sjukhusets äldre delar, så som de uppfattas idag. Byggnaderna och dess detaljer är tidstypiska och besitter vissa gestaltningsmässiga kvaliteter, men utgör i sin helhet en tämligen anspråkslös 1950-talsarkitektur. Byggnader från denna tid är dock överlag välbyggda och uppförda med material av hög kvalitet. Mot bakgrund av detta görs bedömningen att de enskilda byggnaderna besitter vissa värden, men att de främst kan anses vara särskilt värdefulla som en del av det bebyggelseområde de tillsammans utgör.

Med utgångspunkt i tidigare framtaget kulturmiljöunderlag (Tyréns 2023) bedöms bebyggelseområdet omfatta byggnad 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07 och 15, och är att betrakta som särskilt värdefullt enligt PBL 8 kap 13§.

I planområdets nordvästra del finns en friliggande byggnad (byggnad 15) uppförd 1961 i 2 våningar. Byggnaden har en rektangulär planform med fasader i gult, mönstermurat tegel. Likt ovanstående stycke görs bedömningen att den enskilda byggnaden besitter vissa värden, men att den främst kan anses vara särskilt värdefull som en del av bebyggelsemiljön.

Kultuhistorisk värdering av bebyggelse och karaktärsdrag som berörs har utgått ifrån tidigare framtagna kulturmiljöunderlag. Denna värdering ligger till grund för konsekvensbedömningen av alternativen. I tabellen nedan sammanfattas kultuhistoriskt värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer som återfinns inom planområdet och som berörs av aktuell detaljplan.

Särskilt värdefulla byggnader inom planområdet
Byggnad 03
Byggnad 04
Särskilt värdefulla bebyggelsemiljöer inom planområdet
Område avgränsat av byggnad 01, 02, 03, 04, 05, 06, 07 och 15

Figur 12. Fasadsträckan utmed Södra vägen, foto åt norr.

Figur 13. Byggnad 15.

Figur 14. Entréparti med tidsenliga formspråk vid byggnad 01. Figur 15. Byggnad 03 och 04. Portvaktsbyggnad i förgrunden.

7.2 Konsekvenser

Påverkan

Ett genomförande av planförslaget medför att samtliga kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader inom planområdet rivs, likväl som samtliga byggnader inom det särskilt värdefulla bebyggelseområdet.

7.2.1.1 Kulturhistoriskt värdefulla byggnader och bebyggelseområden som försvinner

7.2.1

En rivning av byggnad 04 innebär att sjukhusområdets ursprungliga lasarettbyggnad och enda bevarade byggnad från den ursprungliga anläggningen, försvinner. Byggnad 03, som är tillbyggd kort efter uppförandet av den ursprungliga lasarettbyggnaden och på så vis är del av den äldsta bebyggelsen, utgör tillsammans med byggnad 04 en förutsättning för att sjukhusområdets historia och tidsdjup fortsatt ska gå att uppleva. Byggnaderna tillför historiskt djup och vittnar även om sjukvårdens förutsättningar och vårdideologi vid 1800-talets slut.

Byggnad 01, 02, 05, 06, 07, uppförda i etapper mellan 1949-1952, samt byggnad 15 uppförd 1961, utgör nästkommande årsringar av entrébyggnader och är avgörande för förståelsen av hur sjukhuset under 1900-talets mitt vuxit i både skala, verksamhet och betydelse. En rivning av dessa delar innebär att viktiga årsringar i sjukhusanläggningens framväxt försvinner helt och att den bebyggelsemässiga brokighet som utmärker området minskar betydligt.

Ovanstående bebyggelse ingår alla i ett särskilt värdefullt bebyggelseområde. Rivning av byggnaderna innebär att samtlig bebyggelse inom planområdet försvinner. I sjukhusområdet som helhet bevaras en äldre byggnad, Lindhaga. Bebyggelsen är tillsammans avgörande för förståelsen av hur sjukhuset kommit att utvecklas från ett mindre paviljongsjukhus under 1870-talet, till att under 1900-talets mitt växa i både skala, verksamhet och betydelse.

7.2.1.2 Tillkommande bebyggelse

Planförslaget innebär generellt att högre byggnadsvolymer kan uppföras inom planområdet, där detaljplanen tillåter en högsta nockhöjd om 38 meter och högsta totalhöjd om 44 meter för 15 % av den totala byggnadsarean. Ytterligare 15 % av total byggnadsarea får uppföras med 30 meter i nockhöjd. Planförslaget innebär att den sammanhängande fasadsträcka med varierande uttryck och tydliga årsringar som idag utmärker Södra vägen, ersätts dels med större volymer i söder och dels med parkering- och angöringsplatser i norr, enligt utbyggnadsscenarioer i gestaltungsprogrammet.

7.2.1.3 Stads- och landskapsbild

Nya byggnader i generellt större volymer och högre tillåten nockhöjd, likväl anläggandet av parkering- och angöringsplatser där det idag står befintliga byggnader, kommer ge området ny bebyggelsesiluett. Detta sett från såväl närområdet som från andra närliggande delar av Ängelholm. Byggnad 04, med sjukhusets ursprungliga representativa framsida mot Rönne å, försvinner. Byggnaden är idag en del av den historiska stadsbilden från norr med sin placering utmed Rönne å och Carl XV:s bro, stadens historiska södra infart. Detta trots att uppväxta träd till viss del begränsar sikten och att mer högre sjukhusbebyggelse tillkommit i väster under senare tid.

Figur 16 Vy från norra sidan av Rönne å mot sjukhusområdet med byggnad 04 och byggnad 71.

7.2.2 Effekter och konsekvensbedömning

Planförslaget medför betydande effekter på den äldre bebyggelsemiljön utmed Södra vägen och på Ängelholms sjukhus som helhetsmiljö. Planförslaget medger rivning av två särskilt värdefulla byggnader, byggnad 03 och 04, samt sex byggnader som besitter värden (01, 02, 05, 06, 07, och 15) vilka samtliga utgör ett särskilt värdefullt bebyggelseområde. Rivningen av byggnad 04 innebär att den sista kvarvarande byggnaden från den ursprungliga sjukhusanläggningen försvinner, och att hela sjukhusets ursprungliga entré raderas. Tillsammans med rivningen av byggnad 03 innebär det även att de sista kvarvarande byggnaderna från 1800-talet, försvinner. Samtliga rivningar innebär att möjligheten till att avläsa sjukhusanläggningens vitala årsringar under en lång period av dess historia, från uppförandet 1870 till 1960-talet, minskar betydligt eller helt försvinner, samt att förståelsen av anläggningens ursprungliga struktur med entrébyggnad i norr, försvinner. Endast en äldre byggnad inom det befintliga sjukhusområdet kommer finnas bevarad.

Då man av planförslaget inte kan utläsa några särskilt konkreta förslag på utformning, höjder m.m. på nya byggnader utöver de exempelvolymerna som redovisas för olika utbyggnadsscenarioer i gestaltungsprogrammet framtaget av Hälsostaden, är det svårt att göra en djupare analys kring hur konsekvenserna av dessa skulle bli för sjukhusområdets kulturhistoriska värden. Byggnaderna, så som de illustreras i utbyggnadsscenariorna, förefaller dock vara generellt stora och då planförslaget tillåter högre totalhöjder på uppåt 44 meter, bedöms sjukhusområdet i sin helhet bli mer storskaligt och homogent än idag. Detta kommer ge området en ny bebyggelsesiluett, både från närområdet såväl som från andra närliggande delar av Ängelholm. Byggnad 04, vars ursprungliga representativa framsida mot Rönne å är en del av den historiska stadsbilden från norr, försvinner.

I gestaltungsprogrammet nämns det att det är önskvärt att återbruka material från rivningen av de äldre byggnaderna, likt en kompensationsåtgärd, för att förmedla sjukhusets historia och bidra till en förståelse för sjukhusets utveckling. Detta lyfts fram som särskilt viktigt vid gestaltningen av den nya, föreslagna

entréplatsen som skapas ifall byggnad 03 och 04 rivs, där tegel från byggnaderna exempelvis kan återbrukas som markbeläggning, murar eller liknande. Återbruk är visserligen positivt i sig, men effekten av denna kompensationsåtgärd bedöms vara så pass marginell sett till övriga negativa effekter som planförslaget innebär, att den inte påverkar de sammanlagda konsekvenserna.

Sammanfattningsvis medger planförslaget rivning av två särskilt värdefulla byggnader samt sex byggnader som besitter värden, däribland den ursprungliga lasaretsbyggnaden, vilka samtliga utgör ett särskilt värdefullt bebyggelseområde. Det innebär således att vitala årsringar i sjukhusanläggningens historia, från uppförandet 1870 till 1960-talet, minskar betydligt eller helt försvinner. Effekterna för den sammanhållna kulturmiljön bedöms därav bli **stora negativa**, då åtgärden medför att kulturmiljövärden går förlorade och att den historiska läsbarheten försvåras kraftigt eller upphör helt.

Då det särskilt värdefulla bebyggelseområdet i sin helhet bedöms ha höga värden ger de stora negativa effekterna att konsekvenserna för kulturmiljön bedöms som **mycket stora negativa**.

Figur 17 Flygfoto visande sjukhusets utbredning 1959. Orangemarkerade byggnader visar byggnader som idag är rivna (2023) och rödmarkerade visar byggnader som enligt planförslaget föreslås rivas. Sammantaget innebär planförslaget att i princip samtliga av sjukhuset.

7.3 Hänsynsrekommendationer

För att minska planförslagets negativa effekter för kulturmiljön och stadsbilden, föreslås att sjukhusets ursprungliga och äldsta delar (byggnad 03 och 04) bevaras. Detta samtidigt som hänsyn visas sjukhusverksamheten krav genom att stora delar av berörd bebyggelse tillåts rivas. Byggnaderna kan ges funktioner som lämpar sig för dess förutsättningar och inte är teknikkrävande, exempelvis administrativa funktioner. Ett bevarande av dessa byggnader innebär att det äldsta, historiska djupet inom sjukhusområdet kan behållas, liksom läsbarheten av byggnad 04 som sjukhusets ursprungliga och huvudsakliga entré. Den historiska stadsbilden med byggnad 04 och sjukhusets ursprungliga, representativa framsida mot Rönne å, bevaras.

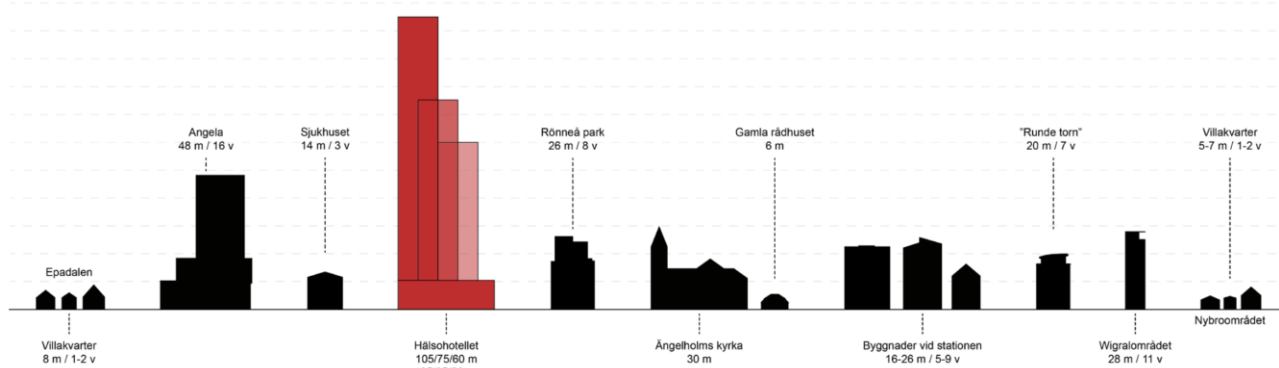
Ett bevarande av byggnad 03 och 04 ingår i två av de utredda utbyggnadsscenariorna, benämnda B och D, som redovisas i Hälsostadens framtagna gestaltungsprogram (2023). Alternativen bedömdes dock i rapporten inte vara lämpliga, bland annat då alternativen inte ansågs gynnsamma för sjukhusets inre logistik och orienterbarhet.

Innan rivning av kulturhistoriskt värdefulla byggnader förordas att en ordentlig inventering och dokumentation genomförs av bebyggelseantikvarie. Denna bör även undersöka och identifiera om det finns material, inventarier eller andra objekt som kan bevaras från befintlig bebyggelse och inkorporeras i gestaltningen av framtida bebyggelse.

7.4 Kumulativa effekter

Kumulativa effekter uppstår när flera olika effekter samverkar med varandra, i många fall genom att olika planerade åtgärder inom samma område ger effekter som tillsammans blir större än de enskilda effekterna var för sig, så kallade synergistiska effekter.

Detaljplanen för Del av Ängelholm 3:139, Centrum, Ängelholm (DP 1123) som blev antagen 2020 och angränsar till planområdets nordöstra del, bedöms ha negativa effekter för kulturmiljön och stadsbilden. Denna detaljplan tillåter en byggrätt placerad framför norra fasaden på befintlig byggnad 04 med en högsta totalhöjd på +100 meter över angivet nollplan, där det s.k. Hälsotellet planeras uppföras. Syftet med detaljplanen är att byggnaden ska utgöra ett landmärke. Den föreslagna detaljplanen för sjukhusområdet bidrar till att förstärka den negativa påverkan på kulturmiljölandskapet och stadsbilden genom att kulturhistoriskt värdefulla byggnader rivs och ytterligare byggnader tillkommer som bryter den historiska stadsbilden, genom totalhöjder på uppåt 44 meter.

Figur 18. Sektion som visar en höjdfjämförelse mellan olika byggnader i Ängelholm (Angela ej byggd). Notera att Hälsotellet redovisas med olika höjdförslag. Bild hämtad från planbeskrivning för Del av Ängelholm 3:139, Centrum, Ängelholm (DP 1123).

Det planerade Hälsotellet kommer stå i stor kontrast till den omgivande stadsmiljön och bedöms medföra stora konsekvenser för stads- och landskapsbilden från vissa platser i staden, samt ha visuell påverkan på kulturmiljön. Detta eftersom karaktären i Ängelholms centrum präglas av småskalig, äldre bebyggelse. Trots att sjukhusområdet har bebyggelse i en något större skala, blir skalförskjutningen stor även här då högsta byggnad där idag har nockhöjd på 22 meter.

Vidare är Portvaktsbyggnaden inte reglerad med några skyddsbestämmelser i plan, utan försedd med korsmark då marken kan behövas för att kunna angöra föreslagen byggnad på ett lämpligt sätt. Portvaktsbyggnaden är utpekad i kommunens bevaringsprogram från 1987 och bedömdes då ha "stort kulturhistoriskt eller miljömässigt värde".

En eventuell rivning av Portvaktsbyggnaden riskerar ge ytterligare kumulativa effekter som bedöms bli negativa för kulturmiljön. Detta bedöms minska läsbarheten av sjukhusanläggningens utveckling och historiska djup, likaså förståelsen av denna plats som sjukhusanläggningens ursprungliga entréinfart.

Sammanfattningsvis kommer ett genomförande av planförslaget tillsammans med den redan antagna detaljplanen ge kumulativa effekter som bedöms bli negativa för kulturmiljön.

8 Miljö kvalitetsmål

Detaljplanen har relaterats till de 16 nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen beslutat ska utgöra en utgångspunkt för samhällets miljöarbete. De av Länsstyrelsen antagna regionala miljö kvalitetsmålen för Skåne län överensstämmer numera med de nationella målen. Länsstyrelsen gör årligen en regional uppföljning av måluppfyllelsen för flertalet mål.

Miljö målen och deras relevans för detaljplanen redovisas i tabell 3. De miljö mål som bedöms vara relevanta för planen är nr 1 begränsad klimatpåverkan samt nr 15 god bebyggd miljö.

Tabell 3. De nationella miljö målen. Relevanta miljö mål är fetmarkerade.

Nationella miljö kvalitetsmål	
1. Begränsad klimatpåverkan	9. Grundvatten av god kvalitet
2. Frisk luft	10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
3. Bara naturlig försurning	11. Myllrande våtmarker
4. Giffri miljö	12. Levande skogar
5. Skyddande ozonskikt	13. Ett rikt odlingslandskap
6. Säker strålmiljö	14. Storslagen fjällmiljö
7. Ingen övergödning	15. God bebyggd miljö
8. Levande sjöar och vattendrag	16. Ett rikt växt- och djurliv

Nedan görs bedömningar hur de relevanta miljö målen blir påverkade av ett genomförande av detaljplanen. Hur planen bedöms påverka relevanta miljö kvalitetsmål sammanfattas i tabell 4. Vad gäller planens effekter i relation till respektive miljö kvalitetsmål innebär minustecken att planens genomförande medverkar till att målet blir svårare att uppnå, plustecken att det blir lättare. Bedömningen gäller främst det lokalt begränsade planområdet och dess närmaste omgivning.

Tabell 4. Bedömning av relevanta miljö mål och hur de påverkas av detaljplanen.

Miljö kvalitetsmål	Planens lokala miljö påverkan	Riktning mot (+) eller från (-) miljö kvalitetsmålet
1 Begränsad klimatpåverkan	Anläggandet av ny sjukhusbebyggelse innebär utsläpp av koldioxid under byggskedet genom framställning av byggmaterial, byggtransporter och anläggningsmaskiner. Genom en central placering i tätorten i kollektivtrafikhärläge möjliggörs för hållbara transporter. En alternativ lokalisering skulle troligen innebära placering i externt läge som riskerar vara mer bilberoende.	+
15 God bebyggd miljö	Planförslaget innebär en förtätning med samhällskritisk service centralt i tätorten vilket bedöms bidra positivt till hållbar bebyggelsestruktur och samhällsplanering. Den bidrar även positivt med avseende på hållbara färdmedel och god vardagsmiljö och befintliga stråk i staden stärks. Planförslaget bedöms bidra med förhöjd	+ -

		<p>arkitektonisk kvalité och stadsmiljö.</p> <p>Rivandet av befintlig kulturhistoriskt värdefull bebyggelse motverkar preciseringen avseende kulturvärden och bevarande av det arkitektoniska arvet.</p> <p>Planförslaget motverkar även preciseringen hushållningen med energi och naturresurser genom rivning av befintliga byggnader (avser även byggnader som ej bedömts som kulturhistoriskt värdefulla).</p> <p>Sammantaget både bidrar och motverkar planförslaget det nationella målet med avseende på god bebyggd miljö.</p>	
--	--	---	--

9 Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att planförslaget medför stora negativa effekter för kulturmiljön. Detta då samtliga utpekade kulturvärden inom planområdet går förlorade och den historiska läsbarheten försvåras kraftigt eller upphör helt, vilket i huvudsak grundar sig på nedanstående slutsatser:

- Totalt rivs två särskilt värdefulla byggnader samt sex byggnader som besitter värden, däribland den ursprungliga lasaretsbyggnaden från 1870, vilka samtliga ingår i ett särskilt värdefullt bebyggelseområde
- Viktiga årsringar i sjukhusanläggningens historia, från uppförandet 1870 till 1960-talet, minskar betydligt eller försvinner helt.
- Nya byggnader i generellt större volymer och högre tillåten nockhöjd, likväl som anläggandet av parkering- och angöringsplatser där det idag står befintliga byggnader, kommer ge området ny bebyggelsesiluet och göra att sjukhusområdet i sin helhet bli mer storskaligt och homogent än idag.
- Byggnad 04, vars ursprungliga representativa framsida och entré mot Rönne å är en del av den historiska stadsbilden från norr, försvinner.

Då det särskilt värdefulla bebyggelseområdet som rivs bedöms ha höga värden i sin helhet, gör de stora negativa effekterna att konsekvenserna för kulturmiljön bedöms som **mycket stora negativa**.

Vidare bedöms två nationella miljö kvalitetsmål ha relevans för planen. Planen bedöms bidra positivt till målet om begränsad klimatpåverkan genom att möjliggöra en fortsatt central placering av samhällsviktig service och en av kommunens största arbetsgivare. Planen bedöms både bidra till och motverka det nationella målet avseende god bebyggd miljö.

10 Källförteckning

Hälsostaden (2023) *Gestaltningssprogram – övergripande gestaltungsprinciper för byggnader och yttre miljö som underlag för detaljplan*, 2023-10-17.

Hälsostaden (2021) *Fastighetsutvecklingsplan – fortsatt vision för Hälsostaden Ängelholm*, förhandskopia 2021-05-04, kortversion.

Länsstyrelsen Skåne län (2006) Kulturmiljöprogram för Skåne

Tyréns (2023) Ängelholms sjukhusområde – Kulturmiljöutredning, 2023-02-02.

Ängelholms kommun (2004) Översiktsplan 2035, fastställd 2017-08-28, diarienummer 2011/328

Ängelholms kommun (2020) *Detaljplan för del av Ängelholm 3:139*, DP 1123, antagandehandling 2020-06-04, Dnr: PL 15-0023 KS 2016/115 SBN 2019/95.

Ängelholms kommun (2015) *Detaljplan för Ängelholm 3:139 m.fl.*, DP 1087, antagandehandling 2015-07-15, diarienummer 12-0021.

Ängelholms kommun (2023) *Detaljplan för del av Ängelholm 3:141*, samrådshandling 2023-10-18, Dnr: PL 2022-00001 KS 2022/101 SBN 2022/30.